

211

SETEMBRE
2010
3 EUR

el mirall

Opinió

Tomeu Martí:
Televisió i ràdio en català

Entrevista

Josep Melià

Itineraris

Gaspar Valero:
La torre d'en Basset
i cala en Basset

Dossier

Setembre,
dies de festa i vi

2010

**Any Europeu
de lluita contra
la pobresa
i l'exclusió social**

Centre
Balears Europa

[índex]

editorial 4

Més vi que mai

dossier 5

Setembre, dies de festa i vi

opinió 18

Televisió i ràdio en català

entrevista 20

Josep Melià

miscel·lània 30

Jaume Lladó

racó econòmic 38

Repàs d'estiu

el semàfor 39

Oficina dels Drets Lingüístics

llibres 40

Música i llibres: una combinació de luxe

art 44

Casal Solleric, art per reflexionar

itineraris 48

La torre d'en Basset i cala en Basset

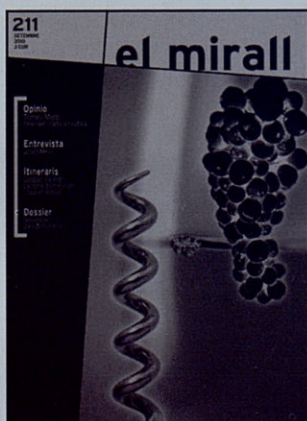
cinefàgia 56

Ja no he vist *Origen*

Universitat de les
Illes Balears

Servei de Biblioteca i
Documentació

EL MIRALL

REVISTA CULTURAL
Setembre de 2010 · Núm. 211

Edició:
OBRA CULTURAL BALEAR

Publicació:
Associació EL MIRALL
C/ del Pare Bartomeu Pou, 31, bxs.
07003 Palma

Adreça electrònica:
<http://www.ocb.cat>
comunicacio@ocb.cat

President:
Jaume Lladó

Director:
Joan Guasp

Cap de redacció:
Esther Balaguer

Consell editorial:

Jaume Lladó
Pere Bueno
Joan Guasp
Joan Miquel Chacón
Gabriel Matas
Macià Calafat

Publicitat:
Santi Adrover

Producció, administració i publicitat:

Tel.: 971 72 59 37
Telefax: 971 71 93 85
Apartat de correus 179
07080 Palma

Delegació a Barcelona:

Omni Cultural
C/ de la Diputació, 276, pral.
08009 Barcelona

Delegació a València:

Acció Cultural del País Valencià
C/ del Baró de Càrcer, 37
46001 València

Disseny

Marco Spinazzola

Maquetació i
fotocomposició
Ecogràfic

Impressió

Xisco Arts Gràfiques
C/ del Baix Riera, 1-A, Palma
Tel. 971 475754

Dipòsit legal

PM 10-1987

Agraïments

Paraula. CSL

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5110026265

Els articles publicats en aquesta revista expressen únicament

[editorial]

Més vi que mai

A casa nostra, les Illes Balears, de tota la vida que hem gaudit de vins excel·lents. El cultiu de la vinya potser ens va arribar cinc o sis segles abans de la nostra era, i foren primer els romans amb el seu expansionisme, i posteriorment el cristianisme amb la seva nova litúrgia i el seu rejuveniment festiu, els elements que acabaren d'implantar-lo a casa nostra. Però no ha estat fins fa pocs anys que ha esclatat la industrialització i la comercialització del vi en general. A qualsevol indret del nostre territori insular hi podem trobar un celler, una premsa o una botiga especialitzada on es pot adquirir i degustar un vi de primera qualitat. Mallorca és, sense cap mena de dubte, terra de vi abundant i excel·lent. Destaquen els vins que aquí diem negres, però no es queden gaire enrere, encara que no amb tanta abundància, els rosats i els blancs.

La veritat és que mai de mai no havíem tingut la sensació de ser propietaris d'una riquesa vitivinícola com de la que fruïm ara mateix. El món del vi s'ha incorporat de manera força decidida a la nostra cultura ancestral, i n'ha potenciat de manera prou exuberant el valor patrimonial i l'eminent competència. També és veritat que som un petit país, com aquell de la cançó de Lluís Llach –un cantautor, per cert, reconvertit al final en vinater–, i que per tant no podem dedicar-nos a la gran venda exterior ni a l'exportació desorbitada. Pot ser que tampoc sigui aquest l'objectiu dels que tant han treballat i treballen per tecnificar i depurar al màxim el cultiu de la vinya, en tenen cura durant tot l'any, en fan la verema festiva i cridanera, i la metamorfosi posterior en beguda plaent, nutritiva, tonificant i salutífera. Les diferents classes de raïm i les nombroses barreges que es fan amb totes han fet possible la gran varietat de vins que podem oferir a tots els paladars que els tasten, per refinats i exigents que siguin.

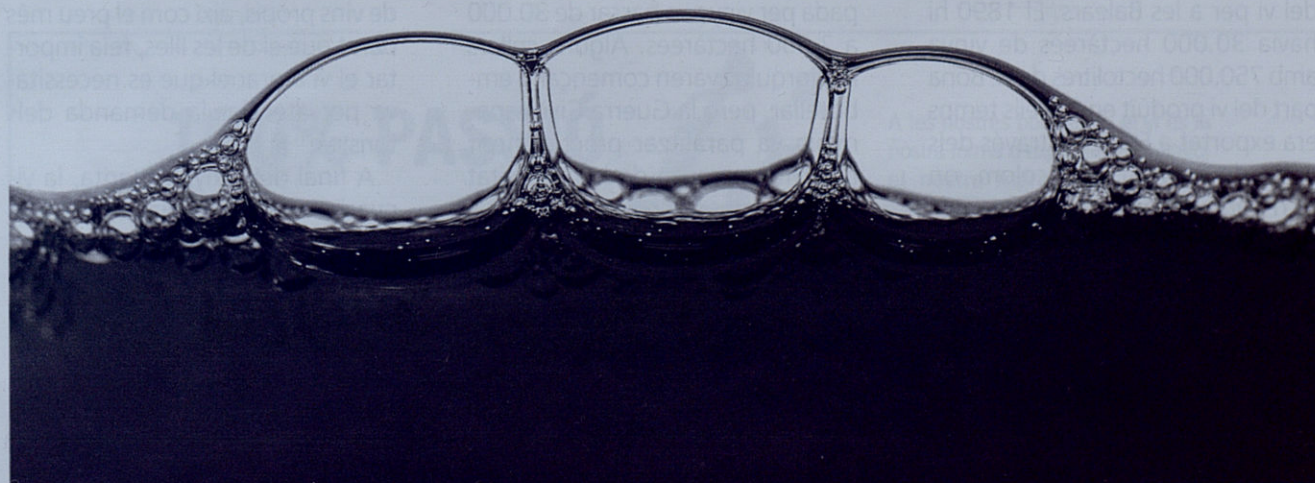
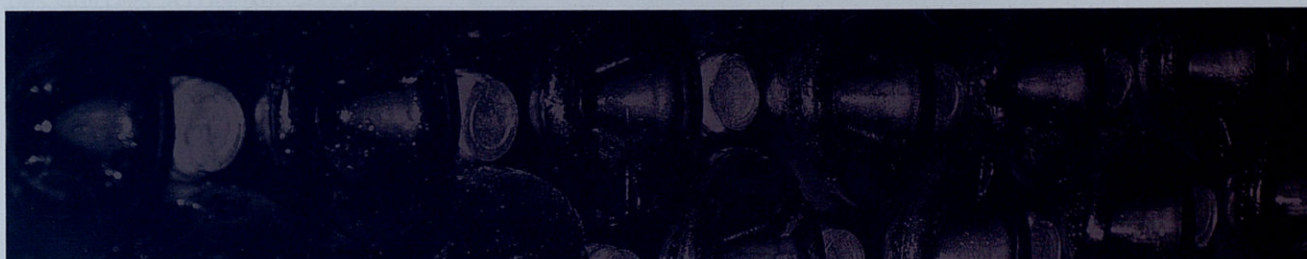
La prova més fefaent de totes és que els nostres productors, els nostres cellers i les nostres denominacions d'origen, com a garantia de la seva excelsa qualitat, obtenen cada any, en els últims temps, valuosos i importants premis nacionals i internacionals. Això ens podria fer pensar a confeccionar una ruta del vi on es fes un recorregut pels diferents indrets de les Illes per conèixer de prop on i com s'elabora aquest vi excel·lent del qual gaudim en el present. S'hauria d'engegar un projecte enoturístic del qual formassin una part important els operadors turístics i els nostres hotelers, per fer una labor, no tan sols comercial i turística, sinó alhora geogràficament i gastronòmicament enòloga: vinyes, cups, mosts amb les seves flaires –els perfums de totes les essències del nostre entorn rural– i els seus colors encesos i brillants, així com els seus gusts diferenciats, els enginyos d'embotellament, d'elaboració i de fermentació, les bótes congrenyades i de roure, tot un vocabulari específic que envolta aquest món, ric i alegre –i tan nostrat!– del raïm i del vi: tot plegat formaria part d'aquest cos tan valuós i estimat del nostre patrimoni més ancestral i actual.

D'aquest món que ens arriba de tan lluny, dels nostres avantpassats, però que ara més que mai hem fet reviscolar, ens en sentim, naturalment, molt cofois i orgullosos.

[dossier]

COORDINACIÓ: ESTHER BALAGUER

Setembre, dies de festa i vi

Petit recorregut històric sobre el vi balear

TEXT: JUAN LUIS PÉREZ DE ULATE

Les Balears tenen una curta tradició turística i una llarga tradició vitivinícola. Els fenicis varen introduir el cultiu de la vinya a Eivissa i en el segle II aC ja trobam a Mallorca i Menorca dades sobre l'elaboració de vi. Amb els àrabs va arribar la prohibició alcorànica de consumir-ne, però no en va desaparèixer el cultiu.

La fil·loxera va ser el gran aliat del vi per a les Balears. El 1890 hi havia 30.000 hectàrees de vinya amb 750.000 hectolitres de vi. Bona part del vi produït en aquells temps era exportat a França a través dels ports de Palma i Portocolom, on se'n pagaven preus rendibles atès el dèficit que n'hi havia com a conseqüència de l'atac de la fil·loxera que havia patit aquell país el 1861, quasi 30 anys abans.

Un any més tard, el 1891, va aparèixer la fil·loxera a Mallorca, que va devastar les vinyes de tota l'illa. En tan sols deu anys, des de

1890 fins a 1900, la superfície ocupada per vinya va passar de 30.000 a 2.000 hectàrees. Alguns cellers mallorquins varen començar a embotellar, però la Guerra Civil espanyola va paralitzar pràcticament l'activitat a causa de la necessitat de productes agrícoles.

A principi dels anys seixanta, neix el turisme, que aviat ocuparia terrenys i convidaria a molts, excepte valentes excepcions, a vendre terres i enrolar-se a la legió dels nous rics (hotelers i constructors). El turisme va implicar una gran demanda de vins, però la falta de segure-

tat en l'elaboració i la distribució de vins propis, així com el preu més barat que el de les Illes, feia importar el vi a granel que es necessitava per atendre la demanda dels turistes.

A final dels anys vuitanta, la vinya balear retrocedia, el consum de vi de la Rioja i d'altres zones augmentava, els vins que es produïen estaven influïts per aquest corrent de vins carregats de fusta, i el 1990 es tancava la cooperativa més emblemàtica de Mallorca, la cooperativa de Felanitx.

A la darreria dels anys noranta,

s'aprova la Denominació d'Origen Binissalem-Mallorca. En els primers anys de la dècada dels noranta el vi balear era un gran desconegut, tant per als turistes com per als illencs, però hi començava a haver un moviment clar d'aposta per la qualitat i per la divulgació dels vins que s'elaboraven a les Illes, sobre tot a Mallorca.

La nova generació de cellerers surt a estudiar fora de les Balears, a fer col·laboracions en altres zones vinícoles, a conèixer nous mètodes d'elaboració, de màrqueting, etc., i en pocs anys es produeix una vertadera revolució als cellers mallorquins i comencen a sorgir nous projectes a Eivissa i Menorca.

Es comença a treballar la vinya per produir menys quantitat de vi però de més qualitat, els cellers s'adapten a aquesta nova filosofia, es renova el parc de bótes i etiquetes, i comença a donar-se a conèixer el vi que es produeix a les Balears.

A mitjan aquesta dècada, el moviment és constant, sorgeixen quaranta nous cellers, aquests no tan sols duen a terme una labor de divulgació dels vins a les Illes, sinó que comencen tímidament a sortir fora amb els seus vins.

La gran màquina del turisme comença a apreciar els vins que es produeixen a les Balears, i pràcticament el 95% del vi que s'hi fa és consumit a les Illes mateixes pels

turistes. El turisme té aquest gran avantatge, però també el perill d'acomodar-se davant la gran demanda, la qual cosa implica que no es faci aquesta lluita constant que altres zones vinícoles sense gran nom o sense gran turisme es veuen abocades a dur a terme si no volen perdre llocs en la carrera, que a vegades un es deixi dur i no continuï investigant i desenvolupant al ritme que el mercat exigeix.

Entre mitjan anys noranta i el final d'aquesta dècada, cellers nous, amb enòlegs molt joves, sense experiència ni pedigrí, però amb un gran entusiasme i no menys preparació, varen col·locar el vi mallorquí fora de l'illa, en uns nivells

més alts que mai. Aquest fet, que primer va ser rebut amb un cert recel i fins i tot amb un gest poc intel·ligent de cert rebuig per part dels cellers clàssics mallorquins, va ser en realitat un revulsiu que va fer que es veiés clar que l'únic camí que queda al vi illenc és l'aposta clara i inequívoca d'avançar tots units amb un clar objectiu: la qualitat basada en la personalitat. Per això, avui podem estar orgullosos que a les Illes hi hagi més de setanta cellers capaços de satisfer els paladars més exigents.

Juan Luis Pérez de Ulate és propietari de La Vinoteca.

100% PASSIÓ

A les nostres bodegues, el vi és la nostra forma d'expressió. I la passió, el nostre ingredient "secret".

Vins de Mallorca. Visita i cata.

miquel oliver
vinyes i bodegues

C/ Font, 26 - 07520 Petra, Mallorca Tel.: 971 56 11 17
www.miqueloliver.com - bodega@miqueloliver.com

El prestigi de la pagesia

TEXT: PERE CALAFAT I VICH

El vi és un producte alimentari prestigiat, la viticultura és una activitat agrícola actualment molt prestigiada. És així a Mallorca i a bona part del món occidental. Sembla com si recuperàssim uns valors de fa centenars d'anys, com si redescobríssim els lligams amb la terra que ens alimenta i ens veu créixer.

Hem deixat ja enrere l'estigma del vi com a producte molt abundant, molt habitual en l'alimentació quotidiana, molt barat i algunes vegades tosc. Cada casa tenia el seu barralet de vidre cordat de canya per adquirir vi per al consum diari –no hi havia taula parada a Mallorca sense el vi–, el vi comú, que se'n deia fa anys.

La transició d'una Mallorca rural a una Mallorca turística fou un canvi radical en la vida i en els costums de les persones. Les dècades dels seixanta i dels setanta es viu la més gran transformació econòmica i social de Mallorca: el boom del turisme. L'eclosió d'una nova activitat econòmica també suposa l'inici d'una ràpida decadència de l'agricultura tradicional i familiar: abandonó massiu dels conreus, disminució progressiva de les quarterades de conreu, preus baixos del raïm, traspàs de la mà d'obra cap al turisme, cellers que abandonen l'elaboració de vi mallorquí per dedicar-se exclusivament a embotellar vi peninsular de baix preu i

menor qualitat amb l'afany d'un guany més ràpid i fàcil, amb l'efecte secundari de desprestigi el vi mallorquí de qualitat que tan sols elaboren un parell de cellers.

S'hi ha d'afegir que s'inicia una lenta però constant davallada del consum de vi per habitant, que és substituït per altres begudes, sobretot cervesa, begudes carbòniques i whisky. Es crea també tot un estat d'opinió social i d'orientacions mèdiques que incideixen en el menor consum de vi, d'oli d'oliva, de pa i de porc. Les eminències mèdiques ho desaconsellen per a la salut de la població, i copien mimèticament i sense gaire sentit crític les orientacions provinents dels EUA i dels països nòrdics, els quals no tenen aquests aliments dins la seva dieta tradicional i quotidiana.

A les pel·lícules de l'època —bàsicament americanes— els actors sempre beuen whisky o cervesa, al mateix temps que fumen a les totes. Ja sabem que la indústria cinematogràfica americana sempre està lligada a grans poders econòmics que confien en el cinema com a gran plataforma publicitària d'influència sobre les conductes i les opinions dels consumidors.

Tots aquests factors, combinats, incideixen en una decadència clara del sector de les vinyes i el vi: disminució del consum, disminució de les vinyes i l'aposta pel guany

fàcil. El sector del vi mallorquí cau en el desànim, en l'abandó i en un clar desprestigi. Als anys setanta, tan sols hi ha tres cellers elaboradors de vi embotellat de qualitat i molts de cellers que sols embotellen vi provinent de la Península. Durant la dècada dels vuitanta hi ha un seguit de pagesos que s'acullen a ajuts estatals per arrabassar vinyes, amb una minva de prop del 40-50% del conreu.

A mitjan dels anys noranta, s'inicia una lenta emperò contínua recuperació. Els dietistes, els nutricionistes i els sanitaris redescobreixen l'alimentació tradicional dels països del sud d'Europa, que anomenen «dieta mediterrània».

Aquests científics redescobreixen la trilogia nutricional mediterrània, basada en el blat, el raïm i l'oliva; és a dir, menjar pa, consumir oli d'oliva i beure vi. L'estat d'opinió social i de salut canvia en relació amb el vi: el seu consum moderat és preventiu de l'aparició de moltes malalties. Sens dubte, això té una incidència a donar un nou prestigi al vi.

Aquest estat d'opinió no és un fenomen local sinó mundial: es fa vi a altres parts del món on no era habitual. A les pel·lícules, els actors comencen a beure i sobretot a assaborir el vi, de tal manera que fa bo beure vi. Els consumidors volen conèixer, volen saber, volen

Botigueta de Sant Miquel

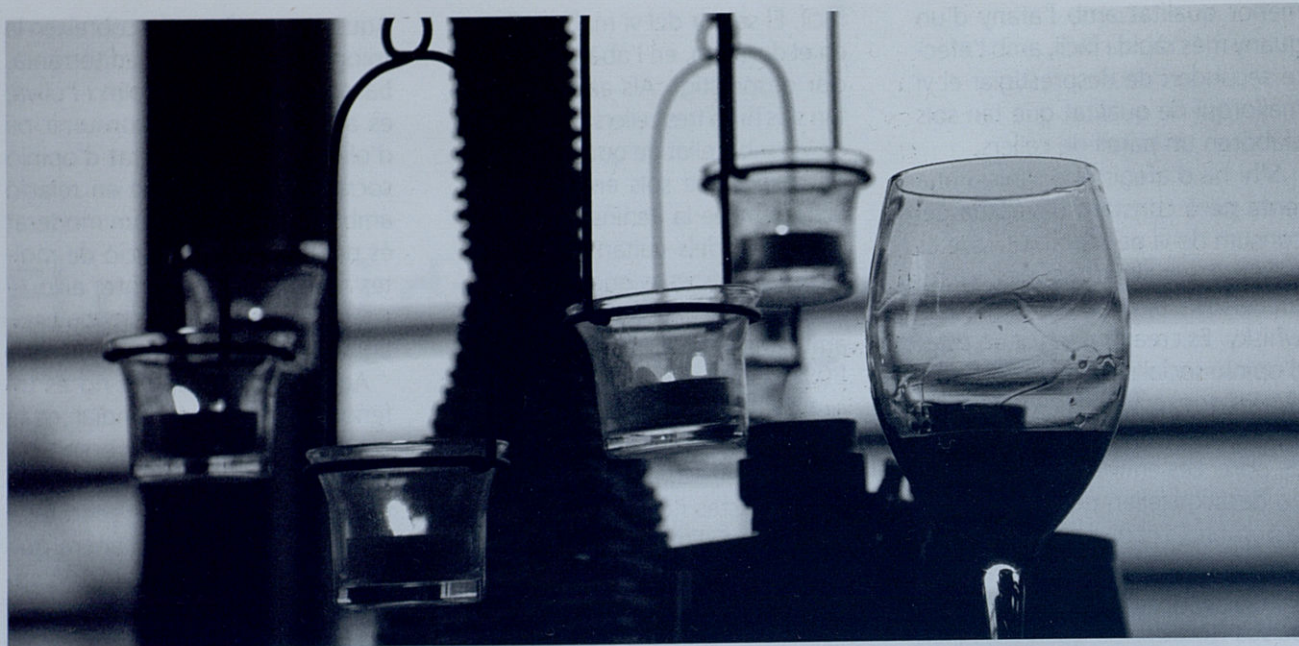
Queviures, fruites, verdures,
patisserie dolça i salada, refrescs, vins
i altres especialitats de Mallorca i de la Mediterrània

C. de Sant Miquel, 79 · 07002 Palma
Tel. 971 71 05 05

botigueta@xocolat.com · www.botigueta.com

Àmplia selecció de vins de Mallorca i Balears.

gaudir del vi de qualitat. Algunes persones famoses (actors, cantants, futbolistes) i grans empresaris compren cellers i vinyes. Es fan inversions milionàries en l'arquitectura de nous cellers o en la transformació d'antics cellers a molts llocs de l'Estat espanyol (La Rioja alabesa, el Priorat, Ribera de Duero, etc.).

El vi esdevé un producte distingit, fins i tot un poc esnob. A les Illes Balears, hi ha setze cellers elaboradors de vi de qualitat embotellat.

Els cellers existents ens dotam de sistemes més higiènics i eficaços per modernitzar el procés d'elaboració del vi: acer inoxidable, premses més adequades, aplicació de coneixements científics i enològics, elaboració basada en evidències d'analítiques dels productes. Tot plegat contribueix a elaborar el vi d'una manera més controlada i eficaç.

Comença un creixement continuat de l'extensió del cultiu de la vinya, també es consolida la plantació de varietats foranes de raïm. L'any 1990 es crea la denominació d'origen Binissalem, i s'inicia així un sistema d'acreditació d'origen i de qualitat del vinyet i del vi.

Val a dir que durant els darrers

vint anys el sector no ha deixat de créixer, tant pel que fa a l'increment de quarterades de vinyet, com en la proliferació de cellers –grans i petits– que elaboren vi embotellat, per la proliferació de distincions d'origen dels vins com de les botigues especialitzades en vins i/o en productes del país.

Actualment, tot el territori de les Illes Balears està emparat per diverses distincions: dues denominacions d'origen a l'illa de Mallorca (la de Binissalem-Mallorca i la de Pla i Llevant de Mallorca), les distincions Vi de la Terra Serra de Tramuntana-Costa Nord i Vi de la Terra de Mallorca, Vi de la Terra de Menorca, Vi de la Terra d'Eivissa, Vi de la Terra de Formentera i Vi de la Terra de les Illes Balears, la qual cosa fa que un mateix celler pugui elaborar vins emparats per diferents distincions. S'ha de remarcar que les més protegides són les dues denominacions d'origen.

El model del vi de la terra ha estat l'elegit per les administracions per certificar i emparar els vins, com també passa amb els formatges, la sobrassada, l'ensaimada, les herbes i altres licors (gin menorquí, palo, frígola i herbes).

La dècada dels noranta també és la de la recuperació de l'agricultura ecològica i de la seva acreditació per mitjà del Consell Balear de la Producció Agrícola Ecològica. Es produeix una eclosió i un increment dels conreus inscrits com ecològics, cosa que també passa en el sector del vi. Inicialment, tan sols hi havia un celler de vi ecològic, i en l'actualitat ja n'hi ha deu.

També és en aquests anys quan la Universitat de les Illes Balears inicia el 1996 el primer curs de vitivinicultura de les Illes Balears, promogut per un professor de fisiologia vegetal, un curs pensant per a biòlegs i químics en atur però que en realitat es va omplir de vinaters i futurs vinaters delerosos d'aprendre enologia i més coneixements tècnics i metodològics. Aquest curs es repetí en anys posteriors per a persones interessades a elaborar vi.

L'any 1997 és el de l'eclosió dels llibres sobre els vins de Mallorca. En aquest anys s'editen tres llibres: el pòstum *Mallorca, viñas y vinos*, del periodista i gastrònom Manel Picó; *Ruta del vi*, del periodista i aleshores director d'*El Mundo de Baleares* Luis Fidalgo, i *El vi a Mallorca*, del tècnic d'enologia

Francesc Grimalt, que posteriorment ha estat fundador i ànima de dos cellers de Felanitx.

També és en aquesta dècada quan s'implanta un sistema d'ajuts a les empreses vitícoles per moder-

nitzar el procés productiu i ajuts per a la nova plantació de vinyes, sempre dins el marc de la política agrícola comuna de la CEE, dos factors d'ajut institucional que donen embranzida a un sector que es tro-

ba en un clar procés de creixement.

Augmenta d'una manera constant el cultiu de la vinya, que passa del tradicional sistema en vas o amb politxons al sistema de conducció emparrat, que millora les tasques de conreu i de mecanització. Alhora, tots els cellers es modernitzen i amplien la seva capacitat productiva. Es produeix durant la primera dècada del segle XXI una eclosió de nous cellers elaboradors. Aquests cellers són molt diversos tant pel que fa a la seva mida (microcellers i grans cellers) com pel que fa a l'origen dels seus inversors: alguns provenen del sector turístic, d'altres del sector de la distribució de begudes o de capital estranger, alguns més petits vénen dels estalvis dels seus propietaris (sense personal assalariat) o de la constitució de societats amb grups de socis inversors. La distribució territorial dels cellers abasta ja totes les illes: dos a Formentera, cinc

RUTADELVI

DENOMINACIÓ D'ORIGEN BINISALEM, MALLORCA

Deixa't dur pels camins que t'acostaran a les vinyes i als cellers, descobreix les singularitats dels nostres pobles, les tradicions, les excursions, els restaurants, els agroturismes...

Aconsegueix-la en el teu quiosc!

pura passió

Govern de les Illes Balears
FOGAIBA
Fons de Garantia Agrària i Pesquera

Binissalem Mallorca
DENOMINACIÓ D'ORIGEN

SENCELLES · SANTA MARIA DEL CAMÍ · BINISALEM · SANTA EUGÈNIA · CONSELL

PROGRAMA EUROPEU
DE GARANTIA DE
ORIGEN D'ORIGEN
DENOMINACIÓ D'ORIGEN
DENOMINACIÓ D'ORIGEN

a Menorca, tres a Eivissa, i més de cinquanta a Mallorca.

La situació actual és bona si la comparem amb èpoques passades: hi ha hagut un creixement gran en l'extensió del cultiu dels vinyets, un increment en la producció de raïm, ha crescut moltíssim el nombre de cellers, ha crescut molt el nombre de referències de vins embotellats de qualitat, hi ha hagut una diversificació dels vins (blancs, rosats, negres, dolços, escumosos), vins monovarietals i fruit del cupatges de varietats, hi ha hagut una diversificació en els preus amb vins més econòmics i vins de gamma més alta, hi ha hagut una proliferació de fires i mostres de vins... El 2010 hi ha a les Illes Balears més de seixanta cellers elaboradors i embotelladors de vi de qualitat.

El mercat del vi produït a cada una de les Illes Balears és bàsicament local, encara que s'ha anat incrementant l'exportació cap a la Península i a Europa, sobretot a Alemanya. Ara bé, tot i reconèixer una situació de creixement i de creació de producció, així com de la seva excel·lent qualitat i bon preu, hi ha grans dificultats.

La primera és la del consum de vi, que globalment disminueix encara que s'incrementa el de vi de qualitat. En els darrers anys, hi ha hagut un increment del consum intern del vi produït a les Balears;

tot i així, sols arriba a un 10% de la quota de consum de vi, és a dir, a les Balears només una de cada deu botelles que es consumeix és de vi del país, les altres nou són de vins elaborats a altres indrets de l'Estat espanyol.

La segona és que s'ha crescut massa ràpidament. És una eclosió feta en deu anys i, alhora, els dos darrers anys vivim en una situació de crisi econòmica general i mundial, la qual cosa pot afectar el consum de productes que, com el vi, no són d'estricta primera necessitat.

La tercera és que hi ha hagut un canvi d'hàbits i costums dels cellers elaboradors, que han anat a la recerca de varietats foranes –que es conreen a tot arreu i han oblidat la singularitat que ens aporten les varietats de raïm autòctones, la qual cosa fa perdre el caràcter genuí i diferenciat dels nostres vins, vins peculiars que veritablement no es fan ni es poden fer a altres indrets del món.

La quarta és la greu mancança en recerca i desenvolupament en el sector del vi. Fa anys que es parla d'una estació enològica de recerca i formació i no es fa res. Aquest és un sector que necessita la innovació i la recerca constants, tant en les varietats de raïm, com en el procés d'elaboració, com en tècniques de conreu.

La cinquena són els déficits en la

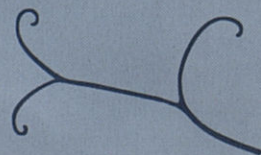
promoció pública i unitària del vi de qualitat de les Illes Balears de forma constant, unitària i impactant. Hi ha hagut algunes campanyes o inversions ben profitoses i originals, però en general costa actuar d'una manera agrupada i sectorial. Això dificulta la idea consensuada i volguda per totes les parts interessades de transmetre que som una «terra de vins». No es disposa gairebé de la complicitat ni de la implicació real del sector turístic, de tal manera que no acabam d'aprofitar l'oportunitat de ser una terra tan visitada per milions de turistes. No sabem tampoc seduir els turistes espanyols, que quan ens visiten no abandonen les seves marques habituals de vi, sobretot perquè no els oferim els nostres productes. Som l'única comunitat autònoma que no disposa d'un museu del vi.

En definitiva, crec que la situació és molt millor del que podíem imaginar fa vint anys, en què no semblava haver-hi gaire perspectiva per als vins, però no acabam de saber emprar de manera decidida les fortaleces que tenim per encarar un futur més esperançador i millor per a totes les persones vinculades directament al vi i per a tots els ciutadans de les Illes Balears.

Pere Calafat i Vich
Jaume de Puntiró, vinyes i vins

VINS CAN MAJORAL SAT
c/ del Campanar s/n
07210 Algaida (Mallorca)
tel/fax 00-34-971 665 867
www.canmajoral.com
bodega@canmajoral.com

CAN MAJORAL

Deixa que els teus estalvis
s'enlairin com un coet amb el

DIPÒSIT CREIXENT

Dipòsit a 18 mesos • Inversió des de 5.000 € • Interès nominal anual creixent cada tres mesos: 2'00%, 2'50%, 3'00%, 3'50%, 4'00% i 4,50% • TAE: 3'30% • Liquidació mensual d'interessos • Disponibilitat immediata. Despeses de cancel·lació sota comissió del 2% • Producte exclusiu per a nous clients o increments de posicions a "SA NOSTRA".

"SA NOSTRA"

CAIXA DE BALEARS

UN WEB INFORMATIU

Amb les notícies del dia i totes les informacions relacionades, per seguir l'actualitat amb profunditat

UN WEB DE PROXIMITAT

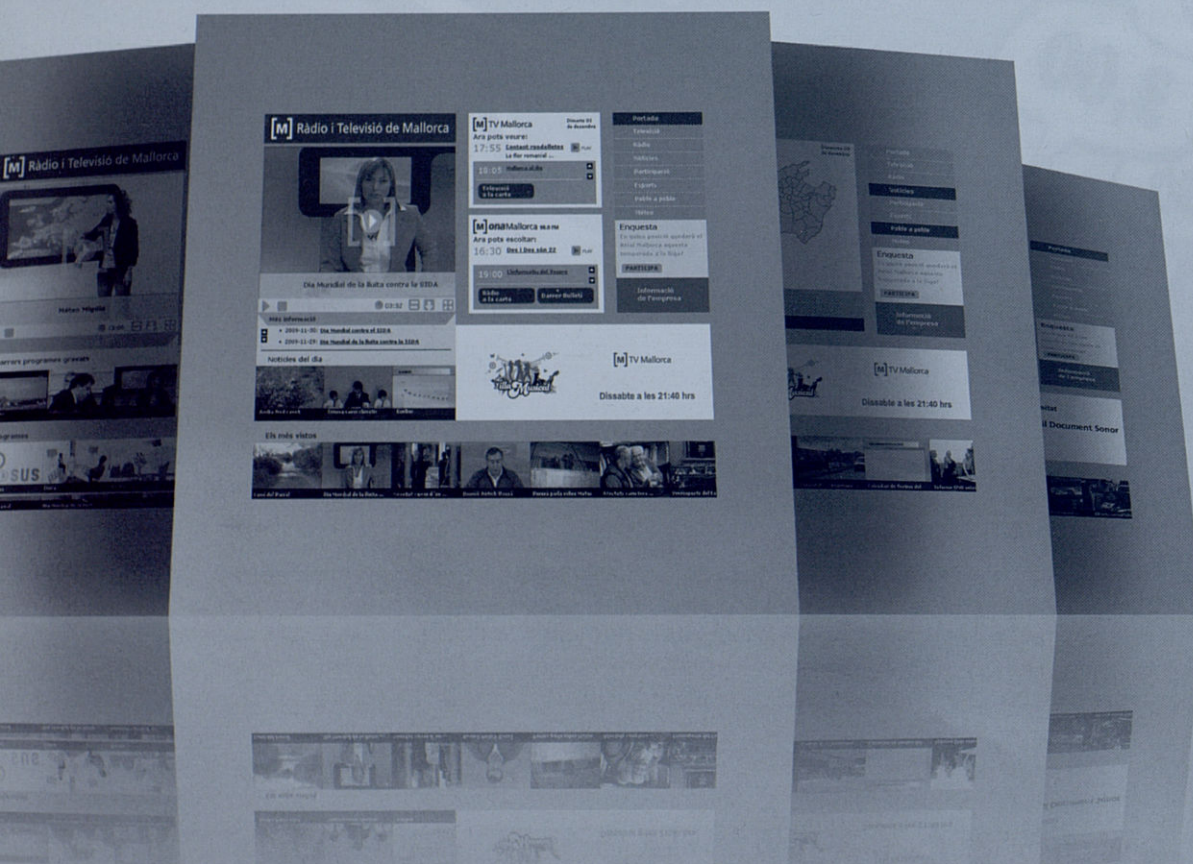
Amb accés directe a totes les novetats poble a poble

UN WEB A LA TEVA MIDA

Per seguir tots els programes en directe o quan vulguis, gràcies al servei de televisió i ràdio a la carta

rtvmallorca.cat, el millor clic per mirar i sentir Mallorca

Entre copes i amics

TEXT: ALEJANDRO ADROVER

Fa anys, el vi m'interessava més aviat poc, només bevia alguna copa de cava, de vi..., però no passava d'aquí.

El grup Saguibial a Chateau d'Yquem (Sauternes-Bordeaux).

No obstant això, vaig començar a interessar-me pel món de l'eno-
logia d'una manera un poc casual
(com moltes altres coses). Sempre
agrairé al meu cunyat Rafel Nadal,
de Vins Nadal (Binissalem), que
organitzàs, fa ja quinze anys, aquell
viatge a La Rioja. Va ser en aquest
viatge en què vaig descobrir en re-
alitat què era el vi. La primera visi-
ta que vaig fer va ser al preciós
celler La Rioja Alta, enclavat al
Barrio de la Estación a Haro. La
gent del celler ens va ensenyar com
elaborava el vi, com el criava i la
història del celler... Hi vaig desco-
brir què era la vinya i l'amor per la
terra i la professió de cellerer.

Aquest inici va coincidir amb la
revolució dels anys noranta quant
a la forma d'elaboració a La Rioja
(Dominio de Conte, Contino,
Allende, Artadi...), a La Ribera

(Mauro, Alión, Hacienda de Monasterio, Pingus...) i al Priorat (René Barbier, Carles Pastrana, Álvaro Palacios, Daphne Glorian). El vi pateix un canvi a Espanya i també a les Balears, on els cellers antics es modernitzen, com Ferrer, i d'altres inicien el seu camí per la vitivinicultura balear, com Ànima

Negra, Macià Batle, Vins Nadal, Ribas, Miquel Gelabert, Mesquida, Oliver i moltes més.

Una de les causes d'aquesta revolució vinícola, no tan sols a Espanya sinó també al món, ha estat l'aparició de la dona en aquest món aparentment d'homes. Les filles dels viticultors han continuat la fei-

na dels seus pares i l'han catapultada al lloc més alt.

També m'agradaria fer justícia a dues persones que, al meu entendre, han contribuït a fer prosperar el vi a Catalunya i a les Balears, Quim Vila i Juan Luis Pérez de Ulate respectivament. Tots dos són imprescindibles per entendre la gran

*Selecció de vins
de la terra*

MERCAT DE STA. CATALINA. TRASTS Nº 15-16
TELÈFON 971 45 82 63. MÒBIL 654 547 936
07013 PALMA DE MALLORCA

difusió del vi en aquests territoris.

En arribar d'aquell viatge, tres companys i jo formam un grup d'amics i començam a reunir-nos cada divendres per tastar vins. El grup s'anomena Saguibial (les inicials dels quatre).

Voldria desmitificar el món del tast dels vins. Molta de gent es cohibeix i sent massa respecte a l'hora d'acudir i participar en un tast. Cal perdre aquest complex. El tast de vi és una actuació totalment subjectiva. Sí que és cert que és necessari un mínim d'aprenentatge sobre la nomenclatura del vi, més que res per poder entendre'ns.

Es pot aprendre a comentar el color, el sabor, el tipus de raïm, els criances..., però després de tastar el vi únicament cada un sap què desperta en els seus sentits. Així, tan respectable és l'opinió d'un novell com la d'un especialista. La

diferència és que l'especialista té més confiança i exposa les seves idees amb més seguretat, tot i que això no vol dir que tingui més raó que un neòfit amb unes mínimes nocions. Basta veure les diferències, increïbles, que hi ha entre els tastadors professionals. Per tant, ànim i a gaudir sense complexos.

El servei del vi és bàsic per poder gaudir-ne. Les copes, la temperatura de servei, la formació del restaurador...; en definitiva, la presència de sommeliers. El món del vi és un món de detalls i val la pena preocupar-se'n.

D'altra banda, cada persona viurà el tast o la degustació d'un vi d'una forma molt diferent segons la seva afició o la seva passió, la seva formació cultural, les seves inquietuds, el seu estat d'ànim, la seva experiència...

Al meu parer, és necessari aprofundir la cultura del vi, perquè en realitat és cultura amb majúscules.

Si n'ets un apassionat (no un aficionat), et recoman que llegeixis, que estudiïs, que visitis el viticultor al seu celler, que t'adonis del respecte del professional per la terra, per la història que hi ha darrere de cada celler. És molt important respectar el treball que hi ha darrere una simple botella de vi. També és cert que han arribat a aquest món especuladors amb interessos purament econòmics, però cada vegada en queden menys.

Crec fermament que allò més gran que implica el vi és poder compartir-lo, parlar-lo, comentar-lo i viure'l amb uns bons amics. D'aquí que la meua filosofia sigui només tastar vins amb amics. Es tracta, en resum, de conèixer i de compartir la cultura del vi.

Abans d'acabar, us recomanaria alguns fòrums i publicacions que crec que us poden ajudar a conèixer aquest món i a gaudir-ne. A Barcelona podeu visitar la VilaViniteca (indispensable); a Mallorca, La Vinoteca (Juan Luis Pérez de Ulate), i per Internet els webs www.verema.com i www.elmundovino.es, que són molt complets.

I, sobretot, recordau que el vi és per beure i no per col·leccionar; per tant, gaudiu-lo i compartiu-lo amb bona companyia.

Alejandro Adrover és amant del vi i membre de Saguibial.

1. <http://catedradependencia.uib.es/>

[opinió]

TOMEU MARTÍ I FLORIT

Televisió i ràdio en català

Comença el darrer tram d'aquesta legislatura, comença allò que s'anomena precampanya electoral i també comença a ser el moment de fer balanç.

Quant a política lingüística i cultural, el balanç que es faci tindrà a veure amb el grau de compliment de les mesures proposades en el si de la campanya «La llengua és la clau».

Una part important del balanç serà comparar el mapa audiovisual que es trobaren els actuals gestors polítics amb el que quedarà quan acabi la present legislatura.

El balanç pel que fa a IB3, si «Pedro» Terrasa no l'espenya, serà necessàriament positiu, ja que la millora en presència del català i en pluralisme és indiscutible.

Però n'hi ha molt més.

El passat mes de febrer, l'Obra Cultural Balear presentà al Govern de les Illes Balears una sèrie de propostes que des de l'òptica

de la nostra entitat són ben possibles i serien una important passa endavant en el camí per garantir la presència de la llengua catalana en l'àmbit de la comunicació audiovisual, tant a través de la televisió com de la ràdio.

Pel que fa a l'àmbit televisiu, les propostes són les següents:

— Gestió per part de Voltor del nou múltiplex televisiu amb una concessió d'un mínim de deu anys. (Aquesta proposta recull el suggeriment de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.)

— Arribada del senyal de TVM a Menorca, Eivissa i Formentera a través dels seus múltiplex insulars.

— Posar en marxa el conveni de reciprocitat entre IB3 i RTVV signat per Jaume Matas i Francisco Camps, que garanteix l'arribada dels canals valencians a les Balears i d'IB3 al País Valencià.

— Arribada de TVM a Catalunya.

— Garantir que l'avantprojecte de la Llei de la Corporació Balear de Comunicació fixi l'ús habitual del català tant en la producció pròpia com en l'aliena.

D'aquestes mesures proposades per l'OCB, només la darrera sembla que està en marxa.

Pel que fa a l'àmbit de ràdio, cal dir que des de l'Oficina de Drets Lingüístics s'ha impulsat un estudi per saber quin és el grau de compliment de la legalitat en els diàlegs illencs.

Les propostes que l'OCB va fer arribar al Govern en aquest àmbit són:

— Garantir l'arribada de les quatre ràdios de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals a les Balears mitjançant adjudicació de freqüències legals.

— Accelerar el procés de concessió d'una freqüència legal per

a Ona Mallorca.

— Moure les freqüències de les ràdios municipals més enllà del 107, la qual cosa permetria augmentar l'espai radiofònic per concedir noves ràdios en català.

— Aconseguir que IB3 Ràdio arribi a Catalunya i al País Valencià.

— Aconseguir que totes les ràdios de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals arribin a les Balears a través de la TDT.

A hores d'ara, només la proposta referida a Ona Mallorca ha tingut resposta...

Ja falta poc perquè s'acabi aquesta legislatura, que haurà estat la més convulsa de la història. Però, independentment d'aquest fet, pel que fa a l'àmbit de la comunicació audiovisual, seria patètic, seria terrible, que el quadrienni concloués amb menys oferta de ràdio en català de com va començar.

LLIBRES DE TOTS
ELS PAÏSOS
CATALANS

LLIBRES INFANTILS
I JOGUINES

LLIBRES DE TEXT

MÚSICA, PEL·LÍCULES
I JOCS D'ORDINADOR
EN CATALÀ

SERVEI DE LLIBRES
ESTRANGERS

Carrer d'en Rubí, 5 - Tel. i Fax 971 71 38 21
07002 Palma (Mallorca) - quart_creixent@quartcreixent.cat
www.quartcreixent.cat

Arts
XISCO
Gràfiques

carrer del baix riera, 1 - a
tel / fax: 971 47 57 54
07008 Palma de Mallorca

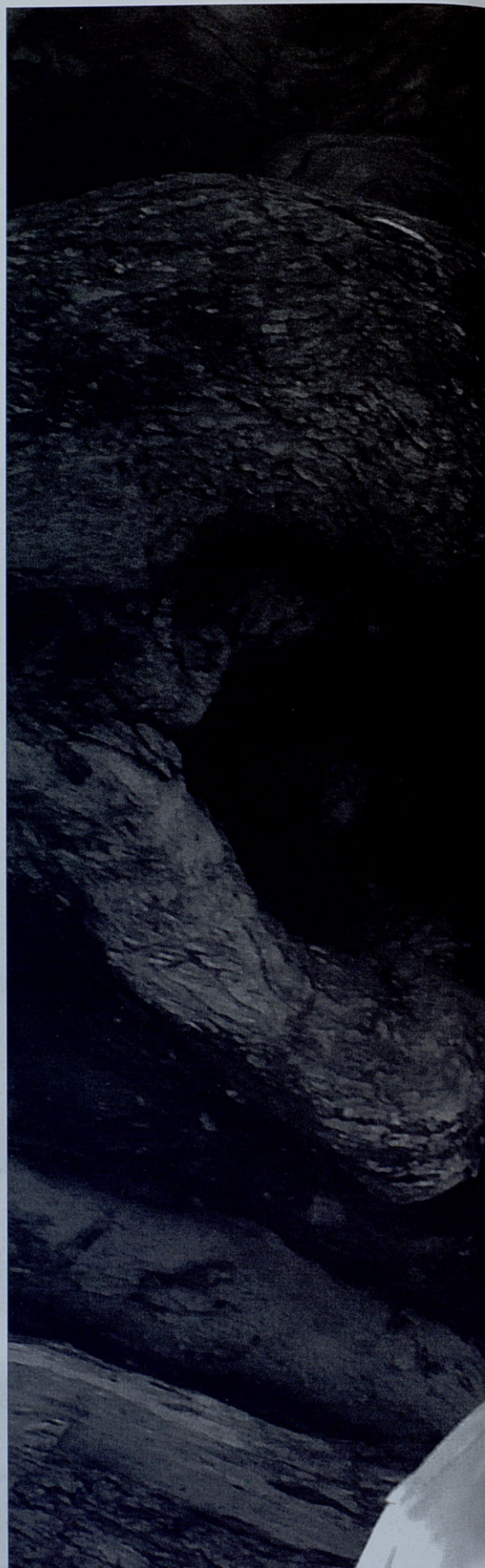
[entrevista a...]

Josep Melià

PER PERE BUENO

«No compartesc que el catalanisme hagi de deixar de banda la seva essència gradualista»

Josep Melià Ques (Madrid, 1972) és des de fa uns mesos el president d'Unió Mallorquina. Milita en aquest partit des de la primera joventut, temps en què va ser un dels principals dinamitzadors de la Joventut Nacionalista de Mallorca. És un home polític, en el sentit més ampli de la paraula. Ha estat regidor del seu poble (Alcúdia), també conseller del Consell de Mallorca i actualment és el portaveu dels parlamentaris d'UM. Però a més, ha estat directiu de diverses organitzacions que lluiten per defensar Mallorca, com ara el Grup Blanquerna o, més recentment, l'Obra Cultural Balear. Durant els darrers anys, ha estat el director de la revista **EL MIRALL**.

Teniu la responsabilitat de dirigir Unió Mallorca en un dels moments més complicats de la seva història, després dels casos de corrupció de la legislatura anterior que l'han deixat tocada i que varen provocar que el president Francesc Antich els expulsàs dels càrrecs de govern.

Armengol i Calvo varen prendre la mateixa mesura al Consell de Mallorca i a l'Ajuntament de Palma. A més a més, aquest partit ha hagut de refer l'estructura a Palma.

Jo crec que Unió Mallorca ha viscut moments pitjors. La memòria tendeix a ser curta, però a principi dels noranta, quan Cañellas va rompre un pacte preelectoral amb Unió Mallorca, va aconseguir que la majoria dels càrrecs del partit passassin a UM i va apujar la barrera electoral fins al cinc per cent, teníem una estructura molt fluixa. En canvi, ara som decisius a les institucions i tenim una estructura pràcticament inalterada: aquesta legislatura haurem tingut vint batles. Pel que fa a Palma, UM va ser capaç de generar una

estructura per a les darreres eleccions. En gran part, es manté i és un fonament molt important per encarar les pròximes.

Se sap que seguiu amb atenció l'actualitat de les relacions entre Catalunya i Espanya. Com veis el panorama després de la sentència del Constitucional i la reacció del poble?

El catalanisme va néixer fa gairebé cent cinquanta anys, i tenia bàsicament tres objectius: contribuir que Espanya es regeneràs, modernitzar Catalunya i avançar en l'autogovern. Espanya s'ha automodernitzat: forma part de la Unió Europea, de l'OTAN. Ara bé, el conflicte relatiu a la plurinacionalitat de l'Estat no s'ha resolt adequadament i Catalunya té una reivindicació que no accepta la resta d'Espanya.

Tot i que entenc que la Constitució és un marc obert en què es poden moure moltes opcions, és

evident que hi ha hagut una involució: hi ha molta gent a Espanya que en fa una interpretació molt restrictiva. I això fa que hi hagi molta gent, a Catalunya i a Euskadi sobretot, que defensa que el seu poble no té cabuda en aquesta Constitució.

A això s'hi afegeix la politització de la justícia, que és una cosa molt negativa. És evident que el perfil dels magistrats del Tribunal Constitucional ha anat canviant. D'una situació en què els membres d'aquest òrgan eren elegits pel seu prestigi, hem passat a una altra en què els trien pel seu perfil partidista. I resulta que el mateix òrgan que va declarar inconstitucional la LOAPA l'any 1983 ara segurament no actuaria així. És evident que en la conjuntura actual és molt complicat pensar en canvis constitucionals pseudofederalistes o plurinacionals. I és per això que no combreg amb el catalanisme actu-

al, amb el fet que deixi de banda la seva essència gradualista. El catalanisme sempre ha anat endavant, sempre ha fet camí. Pujol deia que havia de fer una passa enre-

re per fer-ne dues endavant. Aquest posicionament actual, en què que tot és blanc o negre (independència o res pus), em sembla equivocat perquè crearà molt

embat
LLIBRES

PEDAGOGIA
PSICOLOGIA
NARRATIVA
LOGOPÈDIA
CINEMA
TEATRE

HISTÒRIA
FILOSOFIA
TREBALL SOCIAL
SOCIOLOGIA
HISTÒRIA
DE LA CIÈNCIA

Ptge. Papa Joan XXIII | Centre Comercial Geranis | 07002 Palma. Mallorca. Espanya | T +34 971 713 350 F +34 971 213 641
info@embatllibres.com | www.embatllibres.com

continuïtat. Que són un cop d'efecte quan surten, però que els falta perseverança. Un partit polític no pot perdre de vista el curt i el mitjà termini.

A les Balears, la cosa no acaba de partir. D'entrada, no sembla que la reacció principatina hagi estat cap revulsiu. Quins són els actors del futur del nacionalisme a les Balears i quin marge d'actuació tenen?

Crec que el mallorquinisme polític té un repte encara no resolt: connectar més amb la societat. Les propostes del nacionalisme polític no tenen resposta ciutadana. Ens trobam en una situació en què segurament els que podem fer les propostes més interessants som els nacionalistes, però paradoxalment no tenim un suport a les urnes que ens permeti tirar-les endavant. Hem de cercar més complicitats. Per exemple, els empresaris miren perquè el seu negoci funcioni, en

de desencís. No pots centrar només la teva aposta política en una idea que, com a mínim, està enfora.

I no pensau que el milió de persones que surt al carrer va un grapat de passes per endavant dels polítics que duen la pancarta?

És lògic que passi, però el

pensament d'un ciutadà del carrer és molt més simplista. Ara bé, el polític no ha de decidir independència sí o no: no és damunt la taula; no és a l'agenda del dia a dia. És normal que associacions i ciutadans facin un plantejament més contundent i que els partits polítics hagin de navegar en unes aigües més complexes.

Crec que els partits polítics han caigut en un gran desprestigi; però tampoc hi ha la voluntat d'entendre la complexitat en què es mouen. Hi hauria d'haver més complicitat i comprensió mútua entre la ciutadania i els partits. Ara hi ha damunt la taula la proposta de Laporta. Jo crec que és un d'aquests exercicis que no tenen

el mirall

amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació
Secretaria de Mitjans de Comunicació

el mirall

amb el suport de

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

Unió Mallorquina

jugar Entesa per Mallorca?

Primer de tot, és fonamental que el nacionalisme tingui personalitat pròpia; per a nosaltres és fonamental la idea de l'equidistància. Som un projecte alternatiu a PP i a PSOE. L'esquerra nacionalista s'autoimposa el rol d'haver de ser un satèl·lit del PSOE: governen segons el que el PSOE vol. Això resta personalitat al teu projecte. Pensam que el nacionalisme no pot maniobrar només segons el PSOE.

Hi ha també la tendència a l'atomització, sobretot dins l'esquerra nacionalista. Pens que tothom ha de ser generós, ajuntar esforços i sumar. En el

el marc d'un context que també funcioni. No tenen per què està fixats contra cap missatge polític. Hem de revisar el nostre missatge i mirar si el contin-

gut que oferim és realment atractiu.

I en l'àmbit dels partits, ara que el nacionalisme de dretes i el

d'esquerres han pres de nou camins plenament diferenciats, com pot evolucionar la situació? En aquest marc, quin paper hi ha de

Metges especialistes en oftalmologia

C/ d'Anselm Turmeda, 10. Palma (Mallorca)
Tel. 971 20 15 12 - 971 29 47 44 - 971 29 54 50
Fax 971 75 52 38
A/e: iom@iom.es

la utilització del territori com a plataforma de generació de riquesa per a la societat.

Ara bé, no som un partit que estigui per definició en contra dels camps de golf. Hi ha altres partits que sí. Els que han fet tota la tramitació, han superat totes les auditories, que tenen sentències judicials a favor, que no comporten més oferta complementària, que regaran amb aigua depurada, que són impulsats pels hotelers de la zona per desestacionalitzar l'oferta... no entenem que a aquests ens hi hàgim d'oposar. Els límits de l'àrea natural de l'Albufera es varen delimitar l'any 1988, i aquests terrenys no en formen part.

cas d'Entesa, aquest partit ha de decidir què vol ser. Si vol jugar a l'equidistància i al projecte propi i alternatiu a PP i PSOE, ens trobarem. Volem sumar, però sense perdre la nostra essència.

Un altre gran tema de debat a les Balears és

la protecció del territori. Quin paper atorgau a Unió Mallorquina en aquest aspecte i com avaluau en concret la desprotecció de Son Bosc?

UM sempre ha cregut que és important preservar el territori: hem con-

tribuit a protegir el Trenc i la Punta de n'Amer. A més a més, hem votat a favor de quasi tots els grans instruments legals de protecció del territori. Però Unió Mallorquina no som uns talibans de l'ecologisme. Consideram que s'ha de fer compatible el respecte pel territori amb

Tanmateix el context en què ens movem ve determinat per la crisi global del model capitalista. Què n'opinau, de la crisi i de les respostes que hi han ofert les institucions, internacionals, estatals i locals?

Cream espais per conivire

Roldan
Cream espais per conivire

971 763 666 • www.roldan.es

Hi ha una part de la crisi que ens escapa i que és d'abast mundial, relacionada amb la crisi financera sobretot als Estats

Units: pens que tot això està en vies de resoldre's. Totes les potències econòmiques miren de posar un poc de control.

En canvi, el govern Zapatero té una direcció totalment erràtica, i això no ajuda gens a sortir de la crisi: primer es dispara

el dèficit públic i després intenten apujar la pressió fiscal per quadrar els números. Aquesta política no és encertada ni té un

FESTES DE LA MARE DE DÉU DE LA SALUT 2010

del 3 a l'11 de setembre

Ajuntament de Palma

PARTICIPACIÓ en marxa
www.participaciopalma.cat

fil conductor que li doni coherència. En el cas de les Balears, pensam que s'ha de continuar donant suport al turisme. Les nostres fàbriques són els hotels, i hem d'estar al costat de la nostra indústria productiva. L'Administració ha de posar unes regles que permetin que el sector turístic millori: nosaltres hem participat en això; s'han d'eliminar entrebancs burocràtics perquè els establiments turístics puguin ser més competitius. També hem de fer millores en l'espai públic de les zones turístiques: hem de crear valors afegits. Hem de creure en la nostra destinació i li hem de donar un valor afegit que no puguin donar en un termini curt els nostres competidors. Tots els polítics deim que s'ha de diversificar l'economia, i s'ha de potenciar el sector primari i la innovació. El que passa és que en el món de les tecnologies i el desenvolupament del coneixement,

millorar en això es pot fer a qualsevol part del món. A Europa, ho fan els escandinaus, ho fa Irlanda... A les Balears ho hem de provar, però hem d'assumir que mai no serà el nostre gran bessó del producte interior brut.

Hem parlat d'inversió pública. Com avaluau la política d'infraestructures dels governs de PP i UM de la legislatura anterior, en què es varen emprendre obres públiques de gran volum?

Entre el 2003 i el 2007 es varen fer tota una sèrie de coses que era necessari que es fessin. El desdoblament Palma-Manacor i l'autopista Inca-la Pobla són infraestructures necessàries que la gent demanava. Ara bé, hi ha altres coses que em semblen més discutibles, tant pel que fa a la relació entre cost i benefici com pel que fa a la necessitat de fer-les:

pens, per exemple, en el metro de Palma. No sé si era la inversió més adequada. La prioritat hauria d'haver estat unir l'aeroport amb el centre de Palma.

El problema de les Balears és que estam mal finançats; per això, per poder fer coses ens hem d'endeutar. Aquest problema l'hem d'atribuir al PP i al PSOE, que no han volgut arreglar des de Madrid aquest mal finançament. Però també és cert que els ciutadans de les Balears dipositen la confiança bàsicament en aquests partits.

Fa el posat d'un polític convencional. I ens atrevirem a dir que contesteu sempre d'una manera assenyada, lluny d'atreuiments i de plantejaments excessivament moderns. Li hem demanat que ens parli una mica d'ell mateix i pensam que l'autoretrat es correspon amb la imatge que en teníem. Com us definiríeu emocionalment?

Som d'una racionalitat simpàtica.

Què us agrada fer durant el temps lliure?

Jugar a tennis, fer passejades pel litoral d'Alcúdia. Llegir. I tenir cura dels meus dos fills.

I on us estimau més passar les vacances?

A l'estiu, no hi ha res com Mallorca. Per a escapades, qualsevol ciutat europea: Roma, París, Munic, Salzburg...

Què us agrada menjar?

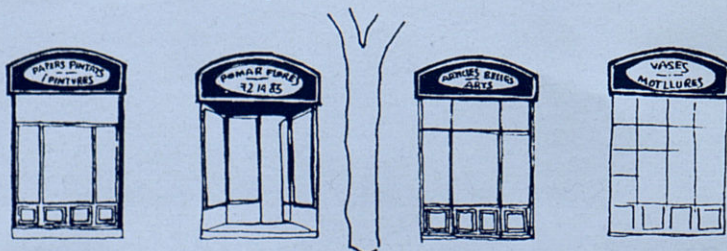
De tot. Som una mica golafre. No somc gaire de la cuina exòtica; preferesc la cuina mallorquina.

Quina música us ha acompanyat sempre?

En primer lloc, els cantautors: Llach. Però també grups com Uc. En el seu moment, vaig seguir el rock en català. I tota la moguda anglesa: Sex Pistols, The Clash, Ramones...

"Encara queden botigues"

Casa Domar Flores

PAPERS PINTATS I PINTURES · ARTICLES PER A ARTISTES · VASES I MOTLLURES

SANT MIQUEL, 77 · Telèfon 971 721 483 · Fax 971 719 312 · 07002 - PALMA (MALLORCA)

Raixia,

l'arquitectura, la història,
el jardí, encara no la coneixes?

Vine a descobrir-la!

Horari de visites lliures
dissabte i diumenge, de 10 a 14 h

Visites concertades
de dilluns a divendres
Tel. 871 947 320 - www.raixa.ca

Carretera de Palma-Sóller, km 12,2

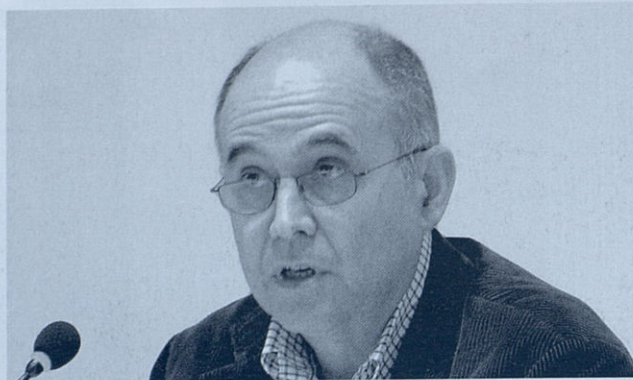
[miscel·lània]

JAUME LLADÓ

Participació ciutadana fa balanç

Quan encara manca quasi un any per acabar la legislatura, ens ha arribat un fullet de la Regidoria de Benestar Social i Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Palma que pretén fer un balanç d'aquests tres primers anys de gestió del Pacte. Entre els resultats que s'hi exposen, cal destacar la inauguració de nous centres culturals, ciberaules i centres socials i, especialment, la creació de canals de participació ciutadana, com són els consells de barri, el Consell Social de la Ciutat i

els consells municipals sectorials. I també la implantació per primera vegada a Palma de la figura del Defensor de la Ciutadania, que durant el seu primer any d'existència ja va aconseguir un certificat de qualitat. Un altre aspecte que cal remarcar és la tasca que s'ha duit a terme dins l'àmbit de l'accessibilitat, la qual cosa ha permès que Palma hagi estat mereixedora, per tercer any consecutiu, de la bandera de Pobles i Ciutats per a Tothom, atorgada per la Fundació Design for all.

L'eivissenc Isidor Marí, nou president de la Secció Filològica de l'IEC

El filòleg eivissenc Isidor Marí ha estat nomenat nou president de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. La trajectòria d'Isidor Marí dins el món de la llengua i la cultura catalanes és llarga i variada. Ha estat professor de la la Universitat de les Illes Balears, on va dirigir el Departament de Llengua Catalana i de la Universitat Oberta de Catalunya, on ha estat director dels estudis d'Humanitats i Filologia. Ha treballat en els camps de la cultura popular i la sociolingüística, amb contribucions

notables. Ha col·laborat amb l'Obra Cultural Balear i és membre de l'IEC des de l'any 1989. També ha estat sotsdirector de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i director del Centre de Terminologia Catalana Termcat. Una altra de les seves facetes és la musical. Ha participat en diversos grups musicals, el més conegut de tots és sens dubte Uc, amb els quals ha enregistrat diversos discos i ha fet innombrables concerts.

**QUAN PARLEM
D'EFICIÈNCIA ENERGÈTICA,
NO VENEM OCELLS
NI FLORS.**

INFORMI-SE'N A
WWW.ENDESAONLINE.COM

Alcúdia celebra amb cinc concerts el desè aniversari del cicle Alcúdia Jazz

Amb un primer concert al pati de la Biblioteca de Can Torró i quatre concerts a l'Auditori al mes de setembre, Alcúdia celebrarà el desè aniversari de l'Alcúdia Jazz, cicle dedicat a aquest estil musical.

Richard Vinton Trio encetarà el cicle Alcúdia Jazz. Serà aquesta la primera que les actuacions d'aquest cicle es fan al pati de la Biblioteca de Can Torró.

Five in Orbit són Ramon Fossati, trombó i caragols de mar; Olivier Brandily, saxo alt; Laurent Bronner, piano; Nicolas Ragueau, contrabaix, i Luc Isenman, bateria. La primavera passada tragueren al mercat el seu nou treball, amb composicions pròpies del grup, després de tres anys de recerca amb diversos llenguatges del jazz. Five in Orbit

actuaran a l'Auditori d'Alcúdia el 4 de setembre.

Xavier Dotras Trio és un grup de jazz creat fa sis anys a la comarca del Maresme. Acompanyen el pianista Xavier Dotras Cèsar Martínez i Toni Pujol, bateria i contrabaix respectivament. Així sorgeix Xavier Dotras Trio, amb tres discs editats i un estil ric, divers i molt personal. Participaran en el cicle Alcúdia Jazz dia 11 de setembre a l'Auditori.

Sumrrá arriben al cicle Alcúdia Jazz des de Galícia. Manuel Gutiérrez, Xacobe Martínez-Antelo i Lar Legido. El grup gallec

actuarà dia 18 de setembre a l'auditori d'Alcúdia.

I Dexter Calling tancarà el desè aniversari del cicle Alcúdia Jazz el 24 de desembre amb un homenatge al California Dexter Gordon. Es tracta d'un quintet americà integrat per Tom Harrell, a la trompeta; Eric Alexander, al saxo; George Cables, al piano; Santi DeBriano, al baix, i Jonathan Blake, a la bateria.

Durant deu anys, Alcúdia ha intentat oferir concerts d'alt nivell dins el món del jazz, sempre amb propostes illenques i també de prestigi internacional. Aquestes propostes, avalades des del punt de

vista local i públic i pel clàssic concert de jazz a la Biblioteca de Can Torró, han continuat i ara el cicle Alcúdia Jazz arriba al seu desè aniversari. Des del punt de vista de gestió, el propi regidor de Cultura de l'Ajuntament d'Alcúdia i responsable de l'Auditori, Pere Malondra, la programació del cicle Alcúdia Jazz neix del treball conjunt i de l'assessorament de dues persones enteses, Miquel Cifre i Demià Terrassa, que de manera voluntària s'han implicat a fer les propostes. El desè cicle Alcúdia Jazz ja és aquí, a Alcúdia, de dia 27 d'agost a dia 24 de setembre de 2010.

«La llengua és la clau», una campanya per normalitzar el català

MACIÀ CALAFAT

L'Obra Cultural Balear ha posat en marxa una nova iniciativa per normalitzar la llengua pròpia de Mallorca. Es tracta de la campanya «La llengua és la clau», adreçada a les institucions de les Illes Balears. L'entitat ha presentat un seguit de propostes per fer avançar l'ús del català que lliurarà a les màximes autoritats de les Balears encarregades de liderar el procés de normalització lingüística, a tots els responsables d'executar la política lingüística i a tots els batles de Mallorca, a través de la Xarxa Territorial.

L'objectiu és que les posin en marxa durant el darrer any de la legislatura. Amb aquesta finalitat s'han editat 150 memòries USB en forma de clau (en al·lusió al lema de la campanya) i 150 carpetes, que inclouen en tots dos casos les propostes. També s'ha creat una plana web específica (<http://claullengua.blogspot.com/>) per fer el seguiment de l'evolució de la campanya.

L'OCB considera bàsiques les 12 propostes elaborades, fins al punt que de la seva aplicació durant l'any que queda per a les eleccions dependrà que l'entitat pugui fer un balanç positiu d'aquesta legislatura en matèria de política lingüística. Entre aquestes destaca la demanda que es comenci a aplicar el Pla general de normalització lingüística del Consell Social de la Llengua, que compta amb el suport de tota la societat civil i de la majoria de formacions polítiques.

L'entitat ja ha demanat reunions a totes les institucions. De moment s'ha trobat amb la presidenta del Consell, Francina Armengol; amb la directora insular de Política Lingüística, Rosa Barceló; amb la regidora de Cultura de l'Ajuntament de Palma, Nanda Ramon; amb la directora general de Política Lingüística de Palma, Paula Fluxà, i amb la directora general de Política Lingüística del Govern, Margalida Tous. Totes elles s'han compromès a aplicar íntegrament les pro-

postes, que suposaran una passa endavant en el procés de normalització lingüística.

Les 12 propostes urgents elaborades per l'entitat són:

- Iniciar el procés d'aplicació del Pla general de normalització lingüística, elaborat pel Consell Social de la Llengua.

- Assegurar una estructura consolidada d'oferta de formació en català per a persones adultes al marge dels sistemes educatius regulars, sobretot pel que fa a l'extensió dels coneixements bàsics que facilitin la comprensió i les possibilitats de comunicació quotidiana a les persones nouvingudes. Hi ha d'haver multiplicitat d'oferta (nivells, vies d'accés, ubicació, durada...), amb l'objectiu que ningú que desitgi aprendre català no quedi sense possibilitats de fer-ho. En època de crisi econòmica, és un moment per augmentar l'oferta de formació.

- Establir un sistema de foment de les activitats d'interculturalitat que tinguin el català com a llengua principal d'acollida i com a llengua habitual d'interrelació.

- Estendre els requisits de coneixements de català a tots els llocs de feina vinculats amb l'Administració pública (directament o mitjançant empreses participades). Aprovar els perfils idonis i establir un pla progressiu d'aplicació.

- Acordar un pla entre totes les administracions públiques (o el major nombre possible) consistent a demanar als seus proveïdors que utilitzin el català en tot el procés de relació (presentació de pressuposts, factures, etc.) i en el producte (quan la llengua fa part del servei o del producte), i a prioritzar els proveïdors que més s'hi adaptin. Si les empreses, davant la demanda de clients significatius, s'adapten per poder donar els serveis en català (i s'hi acostumen), els ciutadans que ho vulguin podran accedir-hi més fàcilment. Es pot cercar la col·laboració d'institucions d'altres territoris de parla catalana per poder estendre

aquestes actuacions amb més garanties davant empreses d'àmbit internacional.

- Assegurar el dret dels ciutadans d'utilitzar la llengua catalana en qualsevol àmbit públic de les Illes Balears i en especial en les relacions amb els empleats públics. Establir garanties especials en les relacions amb l'àmbit judicial i de les forces de seguretat, a causa de les violacions que de manera reiterada s'hi produeixen. Es pot reforçar amb una campanya de difusió d'aquests drets i de les actuacions que es fan des del Govern perquè puguin ser exercits (requisit de coneixements, oferta de formació adreçada a col·lectius concrets, etc.).

- Recuperar freqüències que assegurin la recepció, com a mínim, de les ràdios de la CCRTV que s'havien rebut a les Illes Balears (ICat, Catalunya Informació).

- Ampliar la recepció de la televisió en català de tot l'àmbit lingüístic i assegurar-ne la qualitat tècnica.

- Revisar el sistema d'homologació dels coneixements de català amb l'ensenyament obligatori perquè la certificació no distorsioni excessivament les correspondències reals. Aprofitar l'adaptació al Marc europeu per fer aquesta revisió.

- Establir acords de col·laboració estable amb les organitzacions que tradicionalment han actuat de dinamitzadores del procés de normalització lingüística i de difusores dels coneixements de llengua catalana perquè puguin incrementar la seva activitat.

- Elaborar un pla d'oferta de lleure destinat als joves que viuen en entorns amb poca presència espontània del català que tinguin com a finalitat consolidar els coneixements del català i habitar-los a usar-lo fora de l'àmbit estrictament escolar.

- Establir un acord entre el Govern i la UIB per estudiar regularment el procés de canvi lingüístic a les Balears (en la societat en general i en els usos institucionals).

Ja tenim els nous becaris de "Sa Nostra" a l'estranger

La 25a edició de la convocatòria es consolida com un referent dins la formació superior de les Balears

Daniel Adrover, Javier Gelabert, Jara Diotima, Helena Aparicio, Francisco A. Vaquer, Alba Lanau, Ana F. Sbert, Rafel Oliva i Víctor Huarcaya són els joves que el proper curs podran ampliar estudis a l'estranger gràcies a les beques de "Sa Nostra".

Els becaris, 3 dels quals gaudiran d'una pròrroga d'una beca anterior, cursaran els estudis al Regne Unit, Alemanya, Canadà, Itàlia i Estats Units.

El jurat de la convocatòria d'ajuts per ampliar estudis a l'estranger de l'Obra Social ha tingut en compte com a aspectes per destacar els

mèrits acadèmics dels alumnes, l'interès del projecte d'estudis i la situació personal dels aspirants –si són membres de família nombrosa o tenen alguna discapacitat.

Entre 6.000 i 10.000 euros per beca

Enguany s'han presentat a aquesta convocatòria 58 sol·licituds, la qual cosa suposa un increment del 16% respecte a l'edició de l'any passat, fet que mostra l'acceptació i l'interès que suscita aquesta convocatòria entre els més joves.

Els alumnes que han estat becats

obtenen una dotació econòmica d'entre 6.000 i 10.000 euros, segons la duració de la seva estada a l'estranger. Aquesta quantitat anirà destinada a cobrir la manutenció, l'allotjament i altres despeses, a més d'una assegurança d'accidents i d'assistència en viatge.

La quantitat total que l'Obra Social destina enguany a aquesta convocatòria és de 83.000 euros.

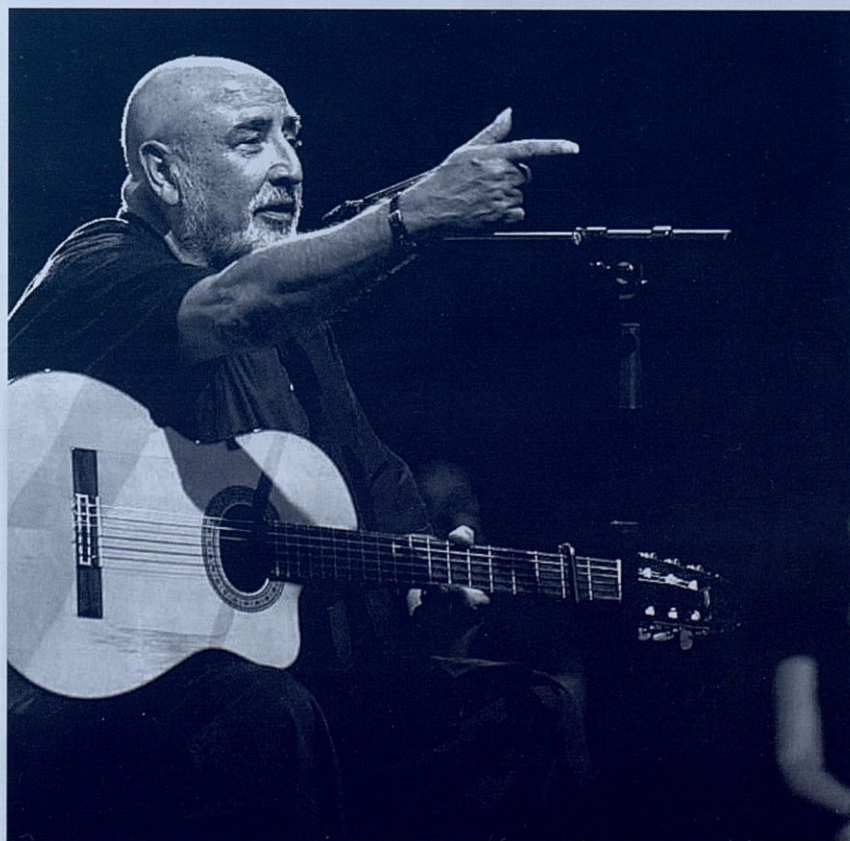
Estudis de futur

Tres dels becaris ampliaran els seus estudis dins l'àmbit de la ciència i la tecnologia, dos dins l'àmbit de les humanitats, dos més dins l'àmbit de les ciències econòmiques i empresarials, un dins l'àmbit del medi ambient i un dins el camp de les ciències socials. Precisament, les propostes d'orientació econòmica i empresarial, tecnològica, social i ambiental es consideraren prioritàries a l'hora seleccionar els projectes, tal com es fixava a les bases de la convocatòria.

MallorcaMón Festival + Cançons de la Mediterrània, la força de Mallorca i de Nigèria, en directe

TEXT: MACIÀ CALAFAT

El so dels xeremiers dels Sonadors dels Vuit Vents, els ritmes *afrobeat* de Femi Kuti i la rumba de Peret varen ser els ingredients d'un dels grans concerts de l'estiu 2010. El MallorcaMón Festival, que es va combinar amb el cicle Cançons de la Mediterrània (organitzat per l'Ajuntament de Palma) va ser una festa a favor de la integració dels nouvinguts.

Més de 5.000 persones, de tots els orígens, varen botar entusiasmes amb Femi Kuti and The Positive Force, banda hereva del llegat musical de Fela Kuti, que varen oferir un espectacle ple de compromís a favor de la democràcia i dels drets humans a Àfrica i al seu país, Nigèria. Una gran representació de la comunitat nigeriana va ballar desenfrenadament seguint els ritmes *afrobeat*. Varen estar acompanyats per milers de mallorquins i persones d'altres orígens que hi assistien per veure el rei de la rumba, Peret, i que varen quedar atrapats pel so dels vents, per la veu potentíssima de Kuti i pel ritme de les ballarines.

El MallorcaMón Festival havia començat a les 21.00 hores amb l'actuació dels Sonadors dels Vuit Vents. Els sineuers varen animar l'ambient amb el so de les xeremies i de les gralles. Les peces de caràcter popular es varen alternar amb les de creació pròpia, incloses al seu primer disc, *Altres coses*. A poc a poc hi aflluïa el públic.

A les 22.00 hores, ben puntuals, varen sortir a l'escenari Femi Kuti and The Postive Force, que varen oferir temes del seu darrer disc, *Day by day*, alternats amb altres de tota la vida. Per a molts dels assistents, que havien assistit al Parc de la Mar per veure un concert de Peret, va ser una sorpresa agradable trobar un músic de la qualitat i versatilitat de Kuti, que va fer vibrar els assistents amb la seva música *afrobeat* amb influències del *jazz funk* i del *hip-hop*.

El darrer participant de la nit va ser el rei de la rumba, Peret, amb el qual va començar pròpiament Cançons de la Mediterrània. Malgrat un inici en què el so va ser defectuós, Peret va commoure els seus seguidors amb peces com *Borriquito como tu* o *Una lágrima*.

El MallorcaMón Festival va tornar a ser un espai per a la integració dels nouvinguts. Uns moments especials que amb aquestes actuacions marquen una nova fita en la feina de l'entitat.

La revista per als més joves
feta a les Illes

VISITA'NS
AL WEB

www.esquix.cat

subscriu-t'hi!

El Corte Inglés celebra al setembre el seu 15è aniversari a Palma

Aquest mes de setembre es compleixen quinze anys de la inauguració d'El Corte Inglés de les Avingudes. Un poc més tard, després d'un temps de reformes necessàries, s'obria el centre de Jaume III, fruit de l'adquisició de Galerías Preciados per part de l'empresa presidida per Isidoro Álvarez.

Per celebrar aquests quinze anys, els centres de les Avingudes i de Jaume III acolliran al llarg d'aquests trenta dies de setembre multitud d'activitats tant per a infants com per a adults. La primera serà l'exposició «El paper de la moda a través de la història», amb més de 40 vestits fets íntegrament amb paper i de mida natural.

Els aficionats a la cuina mallorquina tindran l'oportunitat de degustar les propostes d'alguns dels millors cuiners de Mallorca. Tots els horabaixes de la setmana del 6 al 10 de setembre passaran alguns d'aquests professionals pel restaurant de les Avingudes per cuinar en directe (*show-cooking*): Joan Marc, Paquita Tomás, Santi Taura, Rafa Sánchez i Cati Pieras.

El 21 de setembre la gastronomia feta a Sóller serà la protagonista al llarg de tot el dia al supermercat de les Avingudes. Faran degustacions en directe, amb l'oli i la taronja com a productes estrella, cuiners dels restaurants Es Canyís, Bens d'Avall, El Gran Hotel, Can

Ribas, Hotel Espléndido, Bistro Moll del Puerto, Can Jaume i Hotel Residencia.

Els vertaders protagonistes de l'aniversari seran els més petits, que tindran nombroses activitats amb què gaudir. Entre aquestes, hi haurà una exposició retrospectiva d'art de Bob Esponja a la planta àtic de les Avingudes i un conte en què s'explicarà la història d'El Corte Inglés a Mallorca i que ha estat ideat per l'artista Maria Bimbolles.

Una de les propostes més interessants serà el sorteig de nombrosos premis entre els qui facin compres superiors a trenta euros als seus establiments: un creuer per la Mediterrània amb Costa Cruceros; nits d'hotel, sessions de balneari (*spa*) i sopars a l'Hotel Nixe Palace; entrades per al Palma Aquarium, o cistelles de productes locals del supermercat.

Els aficionats a la fotografia podran participar en el concurs de moda de carrer que organitza El Corte Inglés amb la Fundació Ars Nova. Les vint millors imatges seran motiu d'una exposició i les tres guanyadores obtindran targetes regal de 1.000, 500 i 300 euros.

Tant a les Avingudes com a Jaume III hi haurà més activitats durant tot el mes (tallers de maquillatge, tasts de productes, actuacions infantils). Us convidam a passar pels dos centres per conèixer-les de primera mà.

[racó econòmic]

Repàs d'estiu

BIEL MATAS

Maldament les dates de l'estiu ens condicionen i les notícies ens atordeixen, tornam a tenir una ocasió per tocar temes relacionats amb el món econòmic. Farem un «repàs» petit i variat de notícies o reflexions, algunes reiterades, que tant de bo interessin.

Dia 19 d'aquest mes tenim vaga general anunciada; la reforma laboral just acaba de ser plantejada i tothom hi té què dir. El pitjor és que gairebé ningú no creu que representi creació d'ocupació. L'atur arriba al 20% en un país que mai no baixa del 8%, i als altres països de

la Unió Europea quan tenen crisi se situa al 8%. Ara mateix, el problema més gran és la feina.

Dins tot aquest embolic, hi ha experts que observen que ara és un bon moment per «fer net» i perfilar un canvi que tindria discontent molts de sectors però que en 3 o 4 anys permetria que l'economia donàs un tomb cap a la productivitat i, per tant, permetria sortir-nos-en.

La disminució de despeses ja ha començat però els ingressos necessiten augmentar. Els impostos haurien d'afectar les classes riques i, per descomptat, s'hauria d'eliminar l'evasió fiscal. L'economia submergida és molt protagonista; el PIB baixa un 3% i la recaptació baixa un 40%. Aquí hi ha una manca de correspondència entre la realitat econòmica i la constatació oficial de l'activitat. L'evasió fiscal es quantifica en 38.000 milions d'euros.

Reactivar l'economia passa per

iniciatives com una reforma educativa, ja que els titulats no són prou productius, i facilitar la creació d'empreses, atès que les complicacions són increïbles per establir una activitat. Ocupam el número 126 al rànquing del total de 200 països.

I què podem dir del sistema financer, protagonista culpable i insolidari, que aprofitant el corrent conservador neoliberal només es mou per interessos del gran capital amb fal·làcies que el propi Banc d'Espanya referma i no fomenta el crèdit al client petit i mitjà. Pareix que el paper del Banc d'Espanya és alinear-se amb la patronal. D'ell no surten solucions progressistes i, com assenyalàvem, s'ha desentès del problema principal: la falta de crèdit.

Dins la complexitat, podria afegir moltes més línies de reflexió —no són altra cosa—, però hem de constatar que el mal ja està fet, i em referesc a «com» quedarà de tocat l'estat del benestar, que abasta les polítiques socials que d'una manera o altra tenim ja establertes al nostre país, encara que, per comparació, són manifestament ampliables.

Després d'aquesta «repasada», s'ha de convenir que el panorama no té la lluminositat i la claror que l'estiu proporciona. Però també tots hem viscut tardors inoblidables.

[el semàfor]

VERMELL

Al Tribunal Constitucional espanyol, per haver retallat els articles de l'Estatut de Catalunya referents a la llengua, que ja no serà preferent en el territori de Catalunya. La sentència demostra una manca de sensibilitat evident cap a la pluralitat lingüística de l'Estat i reflecteix una manera de pensar contrària a la diversitat. La decisió del Tribunal Constitucional, en marcar uns límits per a l'Estat autonòmic, també pot afectar en un futur la legislació lingüística de les Balears. Si l'oficialitat del català no cap dins la Constitució espanyola, ha arribat l'hora de reformar d'una vegada el text per garantir la igualtat entre totes les llengües de l'Estat.

GROC

Al Senat espanyol, per haver aprovat una reforma que permet un ús limitat del català, el gallec i el basc a la institució. Es tracta d'un avanç, però molt limitat, i que no acaba de compensar del tot una actitud de les institucions de l'Estat molt hostil a la diversitat lingüística. Els senadors podran, a partir de l'1 de gener de 2011, fer servir el català, el gallec i el basc en els debats de les mocions que es presentin davant els plens de la institució. Un avanç molt petit que, malgrat tot, ha comptat amb l'oposició aferrissada del PP.

VERD

Al Col·lectiu de Músics Ovidi Montllor, per la seva tasca incansable en la promoció dels grups i artistes que s'expressen en català al País Valencià. Malgrat la censura i els vets que rep la nostra llengua per part de les institucions valencianes, ens trobam davant d'una generació de músics d'una qualitat i una varietat inigualables, que s'afegeixen als representants de les generacions anteriors per compondre un quadre de talla internacional.

OFICINA DELS DRETS LINGÜÍSTICS

L'Oficina dels Drets Lingüístics és un mecanisme de defensa contra les agressions lingüístiques pel fet d'expressar-se en català. Si heu patit alguna agressió o discriminació per raons de llengua, podeu fer-ho arribar a l'Oficina pels mitjans següents:

Correu electrònic: drets@ocb.cat

Correu postal: Oficina dels Drets Lingüístics

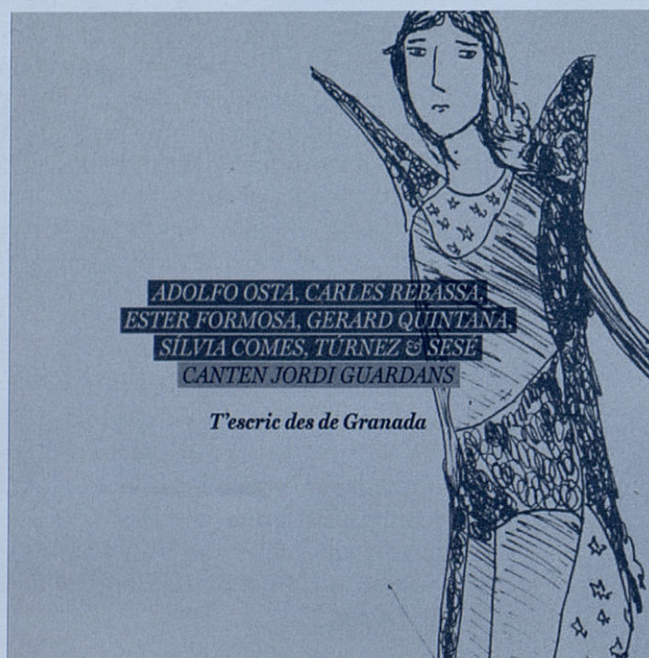
C. del Pare Bartomeu Pou, 31, baixos

07003 Palma

Telèfon: 971 723 299

Música i llibres. Una combinació de luxe

BIEL MESQUIDA

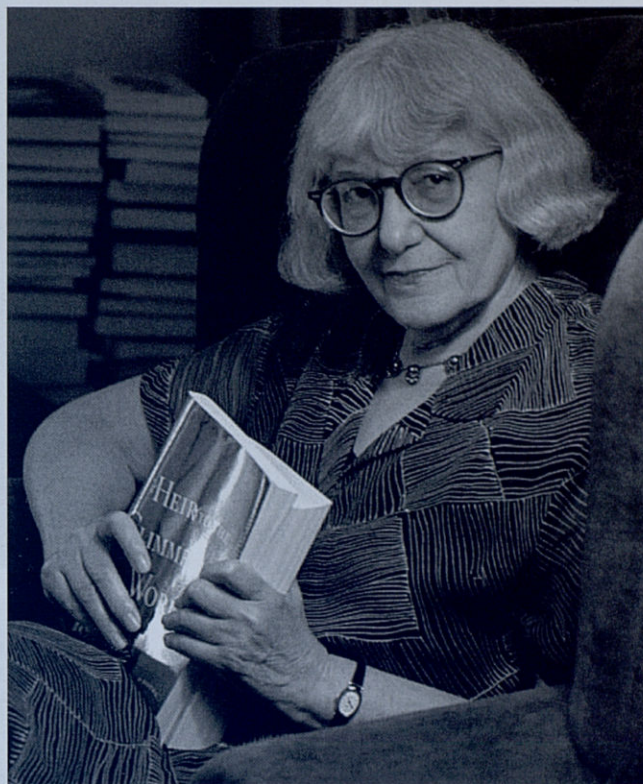

JORDI GUARDANS: POETA I COMPOSITOR. Una de les persones més singulars que vaig conèixer a la Barcelona del setanta fou Jordi Guardans. En aquells temps era un al·lotot simpàtic, intel·ligent i ben seductor que tocava el piano d'una forma magnífica i que feia versos. La seva família era història, era històrica: la seva mare, Hel·lena Cambó, és la filla única de l'empresari i polític Francesc Cambó, retratat per Ramon Casas, i el seu pare era un advocat i prohoms català, Ramon Guardans. Vivia amb els seus nombrosos germans a l'àtic tríplex amb jardins babilònics a dalt de tot de la casa Cambó de Via Laietana, a dues passes de la Catedral, i entre les parets d'aquella mansió hi havia Botticellis, Tintoretts i d'altres grans mestres

t e n d è n c i e s
[llibres]

de la pintura que l'avi havia acumulat al llarg dels anys (m'entusiasma que el iot de l'avi tingués el bell nom de *Catalònia*). Per afegir-hi just davall ca seva, en el pis inferior d'aquell penthouse avant la lettre hi havia la biblioteca, les oficines i els despatxos de la Fundació Bernat Metge que ocuparen dues persones tan especials i importants culturalment com Carles Riba i Joan Estelrich. En aquells temps, quan era jove i vaig visitar el gratacel amb aquell palau urbà contemporani per primera vegada, m'impressionà la modernitat de la casa camboiana que podia ser semblant a la d'un Rockefeller a Nova York amb un parell de pisos menys, i aquell conjunt de béns culturals que formaven el mobiliari, les escultures, els quadres, etc. També vaig sentir una emoció fonda quan vaig veure la gran, esplèndida biblioteca que ocupava un parell de sales on feien feina a escarada Riba i Estelrich, cadascun amb la seva saviesa ben diferent, en la traducció, publicació i divulgació dels clàssics. Fa pocs anys vaig haver de passar hores dins aquella biblioteca dialogant, discutint i escoltant Ramon Guardans i em vengueren com un allau tots els records de joventut.

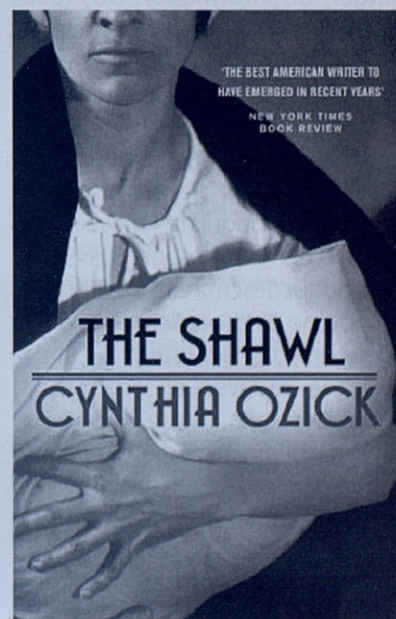
Bé, tota aquesta digressió ve perquè fa un no-res Jordi Guardana ha tret un disc que és un tresor. Es titula *T'escric des de Granada* (Música Global Discogràfica) i té com a subtítol: Adolfo Osta, Carles Rebassa, Ester Formosa, Gerard Quintana, Sílvia Comes, Túrnez&Sesé canten Jordi Guardans. Us imaginau aquesta colla d'intèrprets excel·lents cantant d'una forma magnífica, matisada i personal uns poemes en què hi ha el record de la mort de Lorca a Granada, la lluna plena il·luminant un cansament enamorat, un ovni maternal damunt el cap de l'espasa del somni original, la veu del mar tan sonora, una alerta als pescadors pels perills de les meravelles,

una festa de núvols quasi segura després que el vent bufi sort, anells de pluja, mirades netes, camins de pujada, perfums de flassades i àngels, àngels, àngels estimats?

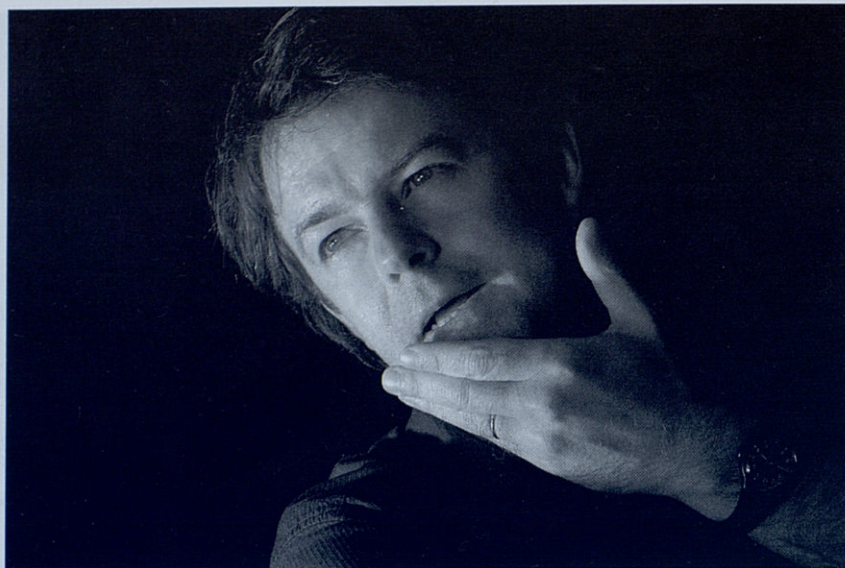
Un disc molt recomanable que pot bressolar aquests dies d'estiu en què farem vacances amb un conjunt de veus bones i diverses, un textos d'una poètica fonda i engrescadora i unes músiques que t'engronsen per paradisos amb els arranjaments d'aquest gran músic que és Maurici Villavecchia i un conjunt d'altres guitarristes, tecladers, percussionistes, cellistes, violoncel·listes, violinistes, acordionistes i uns tècnics estupendos. A Jordi Guardans i a tots, moltes de gràcies per aquest regal!

Per fer boca esperant la rentrée amb llibres memorables, recomanem un parell de meravelles alimentàries de lletra que us donaran vida, que us ajudaran a viure. Primer Cynthia Ozick, una narradora nord-americana, traduïda esplèndidament per Dolors Udina, ens ofereix

El xal (El cercle de Viena) dos contes d'aquells que es llegeixen amb l'emoció en punt perquè ajunten la gran història i la contarella més íntima: commovedor! Segon: Ludwig Hohl era un narrador suís que acab de conèixer amb un llibre de nou històries curtes *Camino nocturno* (Editorial Minúscula) que

m'ha entusiasmat. Històries de cada dia que agafen aspectes espectrals, onírics, extraordinaris, secrets, monstruosos. Una poètica d'uns personatges senzills on passen fets que un no esperaria mai, on els sentiments –l'amor, l'enveja, la gelosia, el dolor, la joia– es converteixen en els fetalls essencials que vesteixen unes històries que et deixen bocabadat i meravellat amb la precisió d'una sageta que fa diana. Fets breus, detalls insignificants, escenes curtíssimes que et tallen l'alè i et fan somniar: imprescindible. Tercer: un llibre que he llegit en català i en francès (en ordre invers) i que m'ha entusiasmat: *Jan Karski* (Éditions Gallimard / Editorial Empúries) de l'escriptor francès Yannick Haenel. L'atmosfera de la vida de Jan Karski és dura, crua, en el cor de la devastació: Polònia 1942. Karski forma part de la Resistència polonesa, és un misatger, un informador. Dos jueus l'introdueixen clandestinament al gueto de Varsòvia i li mostren tot allò indescriptible que passa amb la brutalitat de la visió directa, del contacte més viu, més humà. Li mostren la mort, el sofriment, la por, perquè pugui dir «ho vaig veure amb els meus propis ulls», perquè pugui descriure la situació jueva que no té precedents en la història: una mena d'infern. Gent petrificada, cadàvers en vida: Miri'ls. Digui'ls-ho allà. Vostè ho ha vist. No ho oblidí. Recordi-ho, recordi-ho! I el número 96 de març de MMX de la revista *Reduccions* (Eumo Editorial) està dedicat íntegrament a Blai Bonet amb poemes inèdits i esparsos que valen un potosí perquè formen un corpus nou i desconegut de l'obra blaiabetiana comentats per la professora Margalida Pons, que a més a més és la curadora d'aquest número; unes cartes, també inèdites, d'en Blai a Carles Riba i a Bartomeu Fiol, magnífiques; una entrevista de les darreres que va fer el poeta, mel d'abella és la paraula senzilla, rica,

Yannick Haenel

Jan Karski

roman

L'INFINI
nrf

GALLIMARD

fonda, de cada dia d'en Blai, que parla amb l'amic i poeta Carles Rebassa; la mà d'en Blai que escriu uns poemes inèdits, *Albons de Virgili, albons de Biel Marc Cruxifició 1955*, sobre l'obra plàstica del pin-

tor pollensí Biel Marc; un petit assaig dels poetes Pau Vadell i de Xavier Lloveras. I tot amarat de les diccions d'en Blai, que hi surt, vivíssim i clàssic d'ara, per totes les planes: fa mençera.

Arenal

Pça. Gaspar Rul·lan, 5 · 07600 Palma
Tel. 971 492 866
bibarenal@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Casal Solleric

Passeig del Born, 27 · 07012 Palma
Tel. 971 722 092
De dilluns a divendres de les 8.30 a les 14.30 h
Dimarts també de les 17 a les 20 h
Especialitzada en art

Coll d'en Rabassa

Albuera, 1 · 07007 Palma
Tel. 971 490 354
bibcoll@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 16 a les 21 h
Dimarts i dijous també de les 10.30 a les 13.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Cort

Pça. de Cort, 1 · 7001 Palma
Tel. 971 725 962
bibcort@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 8.30 a les 20.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Establiments

Carretera Esporles, 74 · 07010 Palma
Tel. 971 765 192
bibestabliments@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Gènova

Barranc, 22 · 07015 Palma
Tel. 971 405 481
bibgenova@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Indioteria

Gremi Tintorers, 2 · 07009 Palma
Tel. 971 207 505
bibsaindioteria@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Josep M. Llopart

Emperadriu Eugènia, 6 (S'Escorxador)
07010 Palma
Tel. 971 753 942
bibjmllopart@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 8.30 a les 20.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h i de les 16 a les 20 h

Molinar

Xadó, 3b · 07006 Palma
Tel. 971 247 649
bibmolinar@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Olivar

Plaça de l'Olivar, ed. Mercat de l'Olivar, 1^a pl.
07002 Palma
Tel. 971 726 580
bibolivar@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 8 a les 14 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Polígon de Llevant

Ciutat de Querétaro, 3 · 07007 Palma
Tel. 971 242 155
bibpoligondellevant@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Rafal Vell

Joan Estelrich Artigues, 50 · 07008 Palma
Tel. 971 474 414
bibrafaelvell@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Ramon Llull

Institut Balear, s/n · 07012 Palma
Tel. 971 299 260
bibramonllull@sfa-palma.es
De dilluns a divendres de les 8.30 a les 20.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Sant Jordi

Pau Bouvy, 31 · 07199 Palma
Tel. 971 742 036
bibsantjordi@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Santa Catalina

Fàbrica, 34 · 07013 Palma
Tel. 971 286 069
bibstacatalina@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Ses Veles

Biblioteca Joan Alcover
Joan Alcover, 28 · 07006 Palma
Tel. 971 771 724
bibjalcover@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 8.30 a les 20.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Son Cladera

Cala Mitjana, 41 · 07009 Palma
Tel. 971 470 839
bibsoncladera@a-palma.es
Dilluns i dimecres de 9 a 13.15 h
De dilluns a divendres de les 15.30 a les 21 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Son Ferriol

St. Joan de la Creu, 43 · 07198 Palma
Tel. 971 429 856
bibsonferriol@a-palma.es
De dilluns a divendres de les 16 a les 21 h
Dilluns i dimecres també de les 10.30 a les 13.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Son Forteza

Sant Isidre Llaurador, 25 · 07005 Palma
Tel. 971 243 983
bibsonforteza@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Son Gotleu

Josep Garcias 2b · 07008 Palma
Tel. 971 273 507
bibsongotleu@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Son Rapinya

Catalina March, 4 A · 07013 Palma
Tel. 971 792 337
bibsonrapinya@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Son Sardina

Cami Passatemps, 123 · 07120 Palma
bibsonsardina@a-palma.es
De dilluns a dijous de 9 a 11 h
Divendres de 9 a 12 h
De dilluns a divendres de 16 a 21 h
Dissabtes de 9 a 13 h

Son Ximelis

Cap Enderroc, 14 · 07011 Palma
Tel. 971 791 233
bibsonximelis@a-palma.es
De dilluns a dijous de les 15.30 a les 21 h
Divendres de les 10 a les 13 h i de 15.30 a 21 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Terreno

Dos de Maig, 1 · 07015 Palma
Tel. 971 737 709
bibelterreno@a-palma.es
Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
Dimarts, dimecres i dijous
de les 15 a les 21 h

Casal Solleric. Art per reflexionar

TEXT: JOSEP MARIA ALAMINOS

Gabriela Iturbide. *Khajuraho*, l'Índia, 1998.
© Graciela Iturbide, 2009.

GAO XINGJIAN. LES LLUMS DE LA FOSCA

Gao Xingjian (Ganzhou, Jiangxi, Xina, 1940) és dramaturg, novel·lista i pintor. El 1978 va viatjar per primera vegada a França i Itàlia, i va tenir l'oportunitat d'aprofundir en el coneixement de l'art contemporani occidental, gràcies a la visita a les grans pinacoteques europees. Això el condueix a reflexionar sobre les possibilitats expressives de la pintura tradicional xinesa i el va ajudar a decantar-se pel desenvolupament d'aquesta tècnica pictòrica. Al mateix temps, va començar a destacar com a dramaturg. L'any 1987 abandona la Xina i s'instal·la a París, i dos anys més tard, a causa dels esdeveniments de la plaça de Tiananmen, va escriure la seva obra teatral *La fugida*, que va suposar la prohibició total de les seves obres a la Xina i la

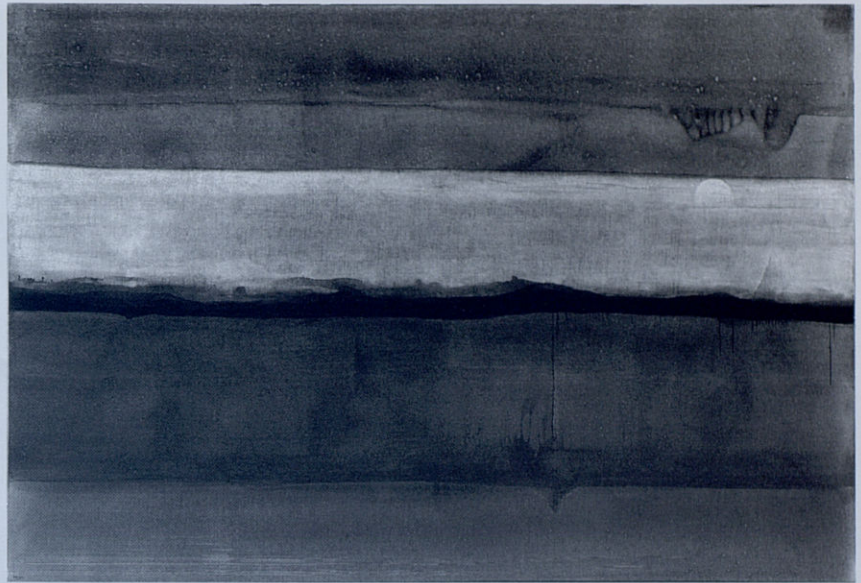
tendències **[art]**

declaració de *persona non grata*, així com l'obtenció de l'estatus de refugiat polític per la República Francesa. Des de llavors, ha destacat com a literat i artista plàstic, ha exposat i representat les seves obres en importants centres artístics internacionals. A partir de la dècada dels vuitanta, les seves obres comencen a circular per l'estranger. La seva novel·la més coneguda és *La muntanya de l'ànima*, escrita entre 1982 i 1989. L'any 2000 rebé el Premi Nobel de Literatura, fet que el convertia en el primer escriptor nascut a la Xina que l'ha obtingut.

Tot i ser una de les figures fonamentals de la literatura universal, el seu vessant com a pintor –de dilatada trajectòria– s'ha exposat a nombroses exposicions individuals i col·lectives a l'Àsia i els Estats Units i Europa –a espais tan importants com el Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía (Madrid, 2002)– i té el reconeixement de la crítica internacional. La seva obra és present a importants col·leccions de tot el món.

La seva pintura neix d'una personal fusió de les cultures d'Orient i Occident, i es caracteritza per l'ús gairebé dominant de materials de tradició xinesa –paper d'arròs, tinta i pinzells xinesos–, alhora que constata una tècnica totalment moderna que atorga una importància essencial al mateix acte físic de la pintura, a la indagació de la matèria pictòrica i, molt especialment, a l'autonomia del llenguatge de la pintura.

Les pintures de Gao estan fetes amb tinta xinesa, en ocasions sobre petits plec de paper d'arròs, en ocasions sobre llenços de gran format. La tècnica d'aigualides, que prové de la tècnica tradicional xinesa del *xieyi* (literalment «pintura del sentiment» o «escriptura de l'esperit») li permet crear entorns, personatges subtils i intuïtius que es mouen en el límit entre la figuració i l'abstracció. Al mateix

Gao Xingjian. *L'univers de minuit*, 2009.

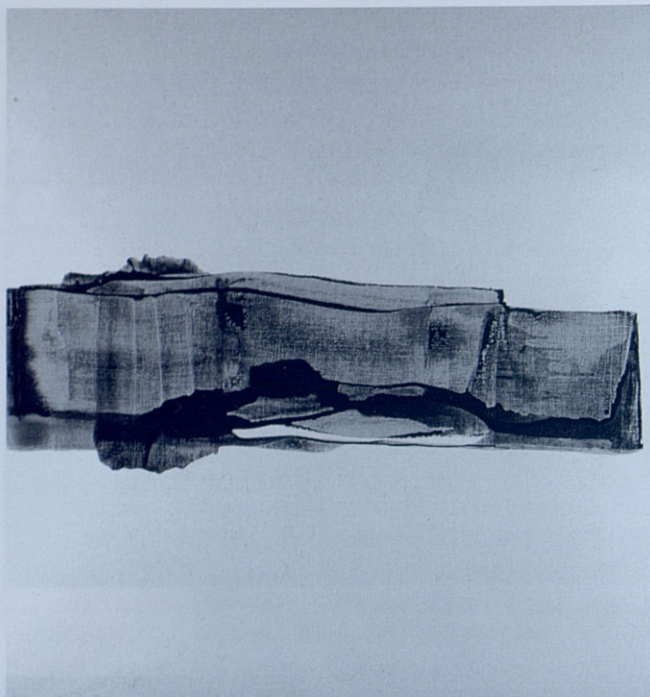

Gabriela Iturbide.
El bany de Frida, 2006
© Graciela Iturbide,
2009.

temps, Gao suma a la tradició xinesa el seu coneixement de l'art occidental i introdueix la profunditat en les seves obres, així com la indagació en la matèria pictòrica.

Gao utilitza la tinta xinesa amb un traç fluid i lleuger, ple de contrastos que exploren les possibilitats expressives del color negre, dels grisos, i creen diferents tonalitats i gradacions, llums, clarobscur, textures i volums que provenen de

la pròpia introspecció de l'artista. Amb un gest que sembla espontani i lleuger amb el qual explora les possibilitats matèriques de la tinta, on el blanc i el negre, la llum i l'ombra, li permeten aconseguir una gran varietat de tonalitats i li confereixen un efecte sensual i poètic replet de matisos. Són imatges que fluctuen entre la figuració i l'abstracció, representacions de paisatges gairebé còsmics, de visions o

Gao Xingjian. *La mémoire perdue*, 2009

estats interiors; una poètica visual carregada de simbolisme. Gao Xingjian pinta des de l'emoció, i les seves formes insinuen sensacions, subtils fenòmens naturals, o les seves visions pròpies sobre l'actualitat. Una subtil diferència entre l'abstracció i la figuració modula l'exposició, i les interpretacions de l'artista sobre el sentiment i la complexitat de l'existència humana articulen el seu particular llenguatge

plàstic, que condensa tradició, modernitat i reflexió.

GRACIELA ITURBIDE. LA NARRACIÓ COMPROMESA

El Casal Solleric ens proposa una magnífica mostra retrospectiva de l'obra de Graciela Iturbide, una de les panoràmiques més completes fetes fins ara, i en la qual trobarem

també el seu treball més recent, pràcticament desconegut a Europa.

Graciela Iturbide (Ciutat de Mèxic, 1942) és una de les fotògrafes mexicanes més destacades de l'escena contemporània internacional. Al llarg de quatre dècades ha anat constituint una obra absolutament única, fonamental per comprendre l'evolució que ha tingut la fotografia a Mèxic i a la resta d'Amèrica Llatina. La seva trajectòria com a fotògrafa s'inicia a final de la dècada dels seixanta, després d'ingressar al Centre d'Estudis Cinematogràfics de Mèxic. És aquí on, de la mà de Manuel Álvarez Bravo, el gran mestre de la fotografia mexicana, descobreix en la càmera fotogràfica el seu autèntic mitjà d'expressió creativa.

A cavall entre el documental i la recerca poètica, la seva singular forma de mirar integra l'experiència viscuda i el món oníric en una complexa trama de referències històriques, socials i culturals. La fragilitat de les tradicions ancestrals i la seva difícil subsistència, la interacció entre natura i cultura, la importància del ritu en la gestualitat quotidiana o la dimensió simbòlica de paisatges i objectes trobats a l'atzar ocupen un lloc central en la seva fructífera trajectòria. La seva obra es caracteritza per un continu diàleg entre imatges, temps i sím-

el mirall

amb el suport de

**Consell de
Mallorca**

■ Departament de Cultura i Patrimoni
Direcció Insular de Política Lingüística

- Plànols Topogràfics
 - Mesuraments
 - Replanteigs
- Fotografies aèries
 - Verticals
 - Panoràmiques
- Publicitat aèria
- Peritatges
- Valoracions
- Projectes agrícoles
- Estudis mediambientals

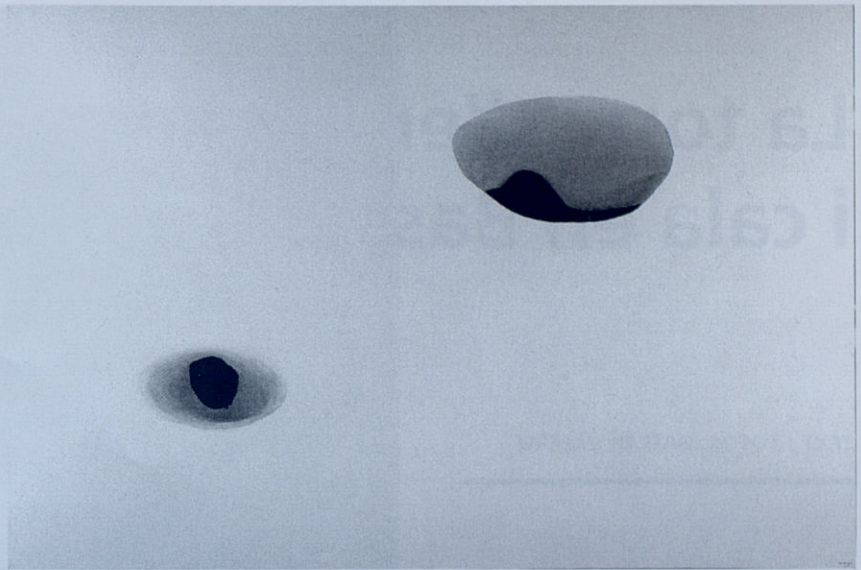
Plaça Rosselló, 4A, 3r - Tel. 971 72 33 56 Fax 971 71 89 01
www.estop.org E-mail: estop@estop.org

bols; en un desplegament poètic on el somni, el ritual, la religió, el viatge i la comunitat es conjuguen.

Cèlebre pels seus retrats dels indis seris, que habiten a la regió del desert de Sonora, per la seva visió de les dones de Juchitán (a l'istme de Tehuantepec, Oaxaca), o pel seu fascinant assaig sobre els ocells que fa anys que fotografia, l'itinerari visual de Graciela Iturbide ha recorregut, a més del seu Mèxic natal, països tan diferents com Espanya, els Estats Units, l'Índia, Itàlia i Madagascar. La seva curiositat per les diversitats culturals han convertit el viatge en una dinàmica de treball a partir de la qual expressa la seva necessitat com a artista.

De la mateixa manera que fotògrafs com Brassai o Christer Strömholm, amb qui manté importants llaços d'afinitat, Iturbide té una rara habilitat per evitar en els seus enquadraments el que és obvi o anecdòtic. De vegades, aquest talent per emmarcar el que crida la seva atenció pot implicar una visió gairebé mística d'allò quotidià; d'altres, ens transporta al centre mateix de qüestions crucials de la nostra societat. En qualsevol cas, a l'obra de Graciela Iturbide sempre queda palès el seu talent per fer aflorar metàfores inusuals. *Nuestra Señora de las iguanas* o *El señor de los pájaros*, per citar tan sols alguns dels exemples més paradigmàtics, il·lustren de forma explícita com en la visió d'Iturbide l'esdeveniment i la seva dimensió poètica estan intrínsecament lligats.

Al llarg de la seva carrera ha rebut diversos reconeixements, entre els quals destaquen el premi Eugene Smith Memorial Foundation per la seva obra Juchitán el 1988. Paral·lelament, la seva obra continua obtenint el reconeixement internacional: rep el Gran Premi Mois de la Photo de París i el Gran Premi Internacional del Museu de Fotografia d'Hokaido, al Japó. Ha estat, així mateix, reconeguda amb el premi The Hasselblad Foundation

Gao Xingjian. *Par hasard*, 2009.

Graciela Iturbide. *Chalma*, Mèxic, 2008.
© Graciela Iturbide, 2009.

International in Photography 2008, el guardó més alt al qual un fotògraf pot accedir avui, i el Premi Nacional de Ciències i Arts de Mèxic el 2009. L'octubre d'enguany se li concedirà el premi Lucie a Nova York.

L'exposició proposa un viatge transversal per l'obra de Graciela Iturbide que, partint de les seves primeres fotografies, es remunta fins a les seves imatges més recents. Sense atendre un estricte ordre cronològic, els seus projectes més representatius queden enllaçats a les temàtiques que millor defineixen el seu poderós imaginari creatiu, estructurat en vuit sèries:

Els que viuen a l'arena: Seris, Juchitán, Mèxic: rituals de festa i mort, En el nom del Pare, Altres fronteres, Paisatges i objectes, El jardí botànic i El bany de Frida.

El catàleg de l'exposició recull una acurada selecció de 180 fotografies fetes al llarg de quatre dècades que ocupen ja la seva trajectòria, compta amb la col·laboració de Juan Villoro, novel·lista i periodista mexicà, qui s'ha encarregat de donar un nou suport textual a algunes de

les seves obres; i els textos de Marta Dahó, professora de fotografia a l'IDEP de Barcelona, comissària independent i responsable del discurs expositiu de la mostra. Presenta el text «Graciela Iturbide: en la línia de sombra», en què traça un recorregut complet per la seva obra a la recerca d'alguns sentits ocults d'un discurs polisèmic però sòlid, i reivindica el caràcter no periodístic ni etnogràfic de l'obra d'Iturbide, centrada en l'evolució d'una mirada implicada i compromesa poèticament.

Gao Xingjian. *Al fons del món*
Fins a l'11 de juliol
Graciela Iturbide (retrospectiva)
Fins al 5 de setembre
Casal Solleric, Palma

La torre d'en Basset i cala en Basset (Andratx)

TEXT I FOTOS: GASPAR VALERO

Itinerari:

Sant Elm
torre d'en Basset
Cala en Basset
Can Tomeví
Sant Elm

Horari aproximat:

2 h (Temps aproximat de
marxa, sense les aturades)

Cala en Basset.

[itineraris]
t e n d è n c i e s

Partim de Sant Elm, vora el mollet de la Dragonera i la plaça de na Caragola. Pel carrer denominat de Cala en Basset, passam un pont sobre el torrent d'en Marcó i arribam a la plaça de Mn. Sebastià Grau, punt on deixam a la dreta l'avinguda de la Trapa, que constitueix el vial per on més tard tornarem per acabar la passejada; com el seu nom indica, també coincideix amb el camí de la Trapa. A l'esquerra, amb bona vista sobre la mar i la Dragonera, returam al mirador de l'Algar, abocat damunt aquesta caleta, tancada a la dreta per la punta Blanca. Continuem en línia recta pel vial asfaltat anomenat avinguda de l'Algar. Dos o tres minuts després, voltam a l'esquerra, en pujada, pel carrer de la Punta Blanca i, dos minuts més amunt, voltam a la dreta pel carrer de na Pòpia. El carrer es troba molt abandonat, i ens deixa en una cruïlla de vials, punt on continuam en línia recta, pel carrer sense asfaltar. Aquest camí ressegueix la carena, sobre la línia de costa, en direcció nord, amb la continuada presència de la Dragonera a la nostra esquerra; immediatament, en una miranda natural, podem observar de ben a prop l'illot anomenat na Mitjana. A l'imminent entreforc, agafam

Torre d'en Basset.

el camí de la dreta, cap a l'interior. Un minut més endavant, un nou creuer ens surt a camí, on continuem vers l'esquerra. És una pista que discorre entre pins, ma-

tes, botges, estepa blanera i garballons. Vuit o nou minuts més endavant, hem de posar atenció, ja que abandonem la pista, que continua en davallada, molt perduda,

i avançam per un tirany cap a la dreta, després de pujar un graó; el camí que davalla, també ens conduiria a la torre, però amb un desnivell més accentuat. Pel camí

www.esrefugi.es

ESQUÍ SNOW	ESCALADA	BARRANCS ESPELEO	VIATGES	MONTANYA TREKKING	CAMPING	ORIENTACIÓ	CURSOS

DES DE 1976

ES REFUGI

ESPORTS D'AVENTURA

Via Sindicat, 21, Pati. 07002. Palma de Mallorca, Illes Balears. T 971 71 67 31. A/e refugi@base.net

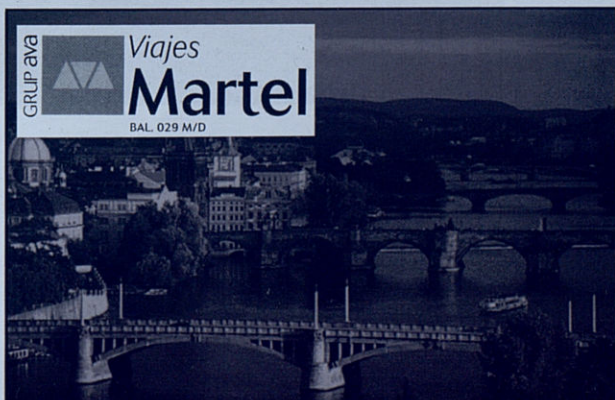

Dragonera.

de muntanya, observam algunes sitges, entre pins, molts dels quals caiguts, abatuts per les ventades. Sense perdre altura, avançam pel sender, dotat de marques verme-

lles que indiquen la ruta. A uns sis minuts d'anar per aquest camí, a la dreta queden restes d'una paret seca; mentre, el camí continua amb tendència a l'esquerra, i avança per

la contrada denominada el serral d'en Salat. Dos minuts més endavant, arribam a un planiolet, indret on remarcam el camí que davalla cap a la dreta, ja que serà per on

GRUP AVA

Viajes

Martel

BAL. 029 M/D

PONT DEL PILAR 2010

Vols directes des de Palma

SALZBURG DEL 9 AL 12 DE OCTUBRE 550 euros**BERLÍN** DEL 9 AL 12 DE OCTUBRE 477 euros**ISTANBUL** DEL 8 AL 12 DE OCTUBRE 607 euros**PRAGA** DEL 8 AL 12 DE OCTUBRE 564 eurosPreus per persona, habitació doble
Taxes d'aeroport inclosesOms, 50 · 07003 · Palma (Mallorca) · Tel. 971 72 38 42 · Fax 971 72 69 42 · A/e: ventas@viajesmartel.com

continuarem la passejada cap a la cala, després de visitar la torre.

Des del planiol, continuam per la carena, amb bona vista sobre el mar i sobre el far de Tramuntana de la Dragonera, i ens disposam a recórrer els darrers minuts de caminada per arribar a la torre o talaia d'en Basset. A set o vuit minuts de la cruïlla del planiol, arribam a la torre d'en Basset, situada estratègicament i agosaradament sobre el penya-segat; constitueix una miranda excepcional sobre el paisatge de la contrada i alhora és testimoni de la dura defensa que els nostres avantpassats havien de fer de la nostra terra.

La torre d'en Basset és de secció circular. A la part baixa, a la dreta de la torre, hi ha una caseta adossada. Un portal de llinda, obert posteriorment, ens permet veure'n l'interior, amb una cúpula que cobreix la planta baixa. A la plataforma superior, amb accés difícil per una escaleta amb un primer tram de ferro, sobresurt una garita i una caseta més moderna. La talaia fou construïda el 1583. També ha estat coneguda amb el nom de torre de la Rabassada. L'any 1597 fou inspeccionada per Benet Verger; hi trobà una peça d'artilleria de 12 quintars. La torre fou reformada l'any 1938 per convertir-la en punt d'observació militar durant la Guerra Civil.

Des de la torre d'en Basset, atès que val la pena badar ben acompanyats, evocam els voltants de sa Dragonera a partir d'un fragment de *Les illes encantades*, de Baltasar Porcel: «Les aigües del Freu són inestables i de vegades s'arboren en empenta violenta. Aleshores llur blau esdevé aspre, cobalt. El Freu, el canal entre les illes de Mallorca i de la Dragonera, és un embut que s'obre mitja milla en el punt més estret i pel qual circulen de ple, plàcids o furients, els vents de gregal i llebeig, les fredes i límpides mànagues d'aire del nord, i les del sud, càlides i tèrboles. [...] Les aigües

Cala en Basset.

del Freu van a esberlar-se contra diverses roques: l'illot del Pantaleu, rodonenc i bombat com un pa de pagès; la Mitjana, pedra plana i fosca, corcada per les aigües; els esculls Calafats vetllant i encerclats de bromera blanquinosa... La costa oposada, en el vessant que dona

a mar oberta, és tota penya-segat. Un tall feréstec, rogenc i negrós, amb forats on nien coloms mariners i gavines de crit bestial.»

Des de la torre, tornam inicialment pel mateix camí que ens ha servit per arribar-hi. Quan assolim el planiol, abandonam la

ruta coneguda i voltam pel camí de l'esquerra, en davallada cap a la cala en Basset. És un tirany que discorre rost avall, ràpid, entre pins i mates, ben marcat. Cal, per tant, posar atenció a aquesta certa dificultat de descens. Quatre minuts més avall, un caminet transversal

talla el nostre sender, però continuem en davallada, amb alguna dreuera o desviació que tresca per les marjadetes envaïdes de pins. En tres o quatre minuts més, el desnivell s'acaba, gairebé al tàlveg o centre de la vall de la cala en Basset. Assolint aquest punt més

baix, pujam alguns metres per l'altre coster, per tal d'enllaçar amb el camí que condueix de Sant Elm a la cala. Per visitar la cala, ens dirigim cap a la nostra esquerra, segons la posició d'arribada. Ja pel camí ample de la cala, a la dreta deixam una casa en restauració, i dos minuts després arribam a una zona amb restes de barraques i marjades abandonades, punt on val la pena anar a cercar una miranda sobre la cala i gaudir de la vista panoràmica. Alguns metres abans del mirador, a l'esquerra segons la posició d'arribada a la miranda, agafam el camí de davallada a la cala. Davallam dos marges, amb algunes mates disformes i ajupides per les ventades, i desgrimpam, amb ajuda de les mans, les roques conglomerades del tram final: així, en pocs minuts, arribam a cala en Basset, a tall d'aigua. És una cala de roques, amb alguns còdols i minúsculs trams d'arena gruixada. L'indret convida a gaudir de la vista impressionant cap als espadats que, vers la dreta, pugem fins a la Trapa; una mirada encuriosida ens permetrà albirar el marge que corona el mirador de la Trapa. A l'esquerra, podrem també destriar, barrejada amb les parets naturals, la torre d'en Basset, que acabam de visitar.

Pujam des de la cala el desnivell que ens separa del camí ample, arribam a les restes de barraques i assolim el camí ample, de carro. Ens movem ara per una zona de pinar, que en aquesta vall és considerablement espès. Des de l'inici del camí ample, a uns quatre minuts deixam a la dreta el tirany que hem emprat per davallar de la torre. Dos minuts més endavant, passam una barrera, amb pas per a vianants a la dreta; just després, a la dreta, hi ha una barrera metàl·lica moderna i, dos minuts després, deixam a l'esquerra el camí que puja a la Trapa, amb uns pilonets a la vora. Deixam de banda alguna dreuera que s'escapa cap a la dre-

L'Algar de Sant Elm.

ta, per tal d'anar pel camí principal i, a quatre minuts del sender de la Trapa, arribam a un important entreforc de camins, on s'esvaeix el pinar. Vers l'esquerra discorre el camí anomenat de la punta de sa Galera, que enllaça amb el camí del puig d'en Farineta i amb el camí de s'Arracó; també a l'esquerra observam una casa. Voltam en aquesta cruïlla cap a la dreta, en direcció a Can Tomeví, on arribam ben aviat; ara mateix es troba abandonada i amb grafits pictòrics. Passada aquesta casa, tornam a girar, ara cap a l'esquerra, pel camí de carro de Can Tomeví a Sant Elm. Seguint el camí, que és ample i planer, vuit o nou minuts després deixam a l'esquerra el camí de Can Melló i continuam pel camí recte. Dos minuts més endavant arribam a un punt on el camí es converteix sobtadament en l'avinguda de la Trapa, un carrer asfaltat de la urbanit-

zació que constitueix un pròleg de l'àrea urbana de Sant Elm. Sis minuts més de caminada ens deixen a la plaça de Mn. Sebastià Grau, i recordam que, cap a la dreta, discorre l'avinguda de l'Algar, per on hem començat l'excursió. Després de la plaça, voltam a l'esquerra pel carrer de Cala en Basset i arribam a la plaça de na Caragola i al mollet de la Dragonera. La vista Sant Elm i de l'illot del Pantaleu, sense oblidar la continuada presència de la Dragonera, posaran el punt i final a la nostra excursió, mentre ens acompanyen els versos de Miquel dels Sants Oliver:

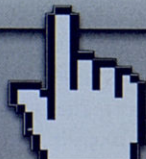
Com balena gegant, la Dragonera,
vora la cala de Sant Elm descansa;
clara és la nit, superba la bonança,
grat l'aroma dels pins a la ribera.

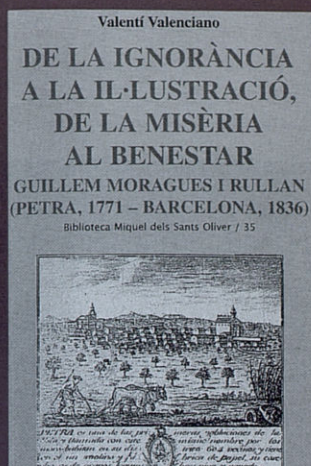
La barca, al clar de lluna, fuig
[lleugera
i a l'ombra de l'illot sa vela
[atansa...

la veu de **Mallorca**

L'actualitat que t'interessa
al moment!

www.laveudemallorca.cat

**De la ignorància a la Il·lustració,
de la misèria al benestar.**

Guillem Moragues i Rullan
(petra, 1771 – Barcelona, 1836)
Valentí Valenciano
Barcelona, 2010

Coedició Institut d'Estudis Baleàrics,
Publicacions de l'Abadia de Montserrat
i Edicions UIB

Pep Simon.
El cant entre dos mons.
Vicent Ferrer i Mayans
Formentera, 2010

Institut d'Estudis Baleàrics

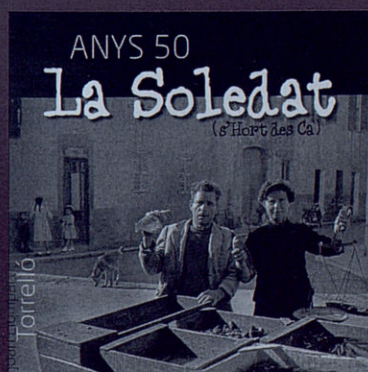
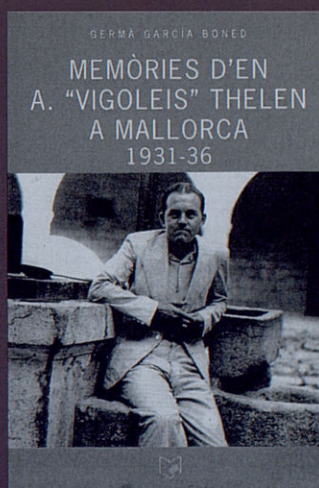

La vida plàcida
Josep Marí
Barcelona, 2010
Viena Editorial

Memòries d'en A. "Vigoleis"
Thelen a Mallorca 1931-36
Germà García Boned
Palma, 2010

Coedició
Institut d'Estudis Baleàrics
i Edicions Cort

La Soledat. Anys 50
Joan Llompart "Torelló"
Palma, 2010

Editat per
l'Institut d'Estudis Baleàrics

**Institut
d'Estudis Baleàrics**

www.iebaleaics.org / info@iebaleaics.org

Ja no he vist *Origen*

TEXT: MATÍAS VALLÉS

Continuarem anant al cinema fins que es perfeccioni l'adaptació a la gran pantalla dels anuncis de telebotiga. Per tant, quan el nostre titular confessa que ja no hem vist *Origen*, no es refereix a la cancel·lació del compromís cinematogràfic. Molt més simplement, la pel·lícula encara està per estrenar a les sales quan això escric, la qual cosa no obsta perquè els pirates no l'hagin contemplada ja traduïda al mexicà, en versió original amb subtítols en finès o sense so. En canvi, jo m'he limitat a llegir la immensa quantitat de literatura i de *tweets* que ha generat la pel·lícula de Christopher Nolan, l'autor d'*El caballero oscuro*, de *Memento* i sobretot d'*Insomnia*. Per cert, no tothom sap que el germà del director és un perillós delinqüent de qui mai no parla, i que tal vegada estimula la seva obsessió pels aspectes ombrius de la radiant experiència humana en el millor dels mons possibles.

Estam a quatre d'agost de 2010. No consulti el seu rellotge, perquè em referesc estrictament a la data en què estic teclejant sobre una pel·lícula –*Inception* en anglès, a Nolan li agraden els títols d'una sola paraula, no gaire comú– que abor-

da la intercepció i la intervenció dels somnis. Sí, ja sé que fa olor de *Matrix*. De fet, s'ha entaulat un aspre debat sobre la hipòtesi que Leonardo DiCaprio es passi la pel·lícula habitant un somni. No estic estripant el final, ja que jo ja no he vist la pel·lícula, però em sembla una hipòtesi plausible per al director que va invertir la fletxa del temps a *Insomnia*, el *remake* d'un original escandinau en què la fenomenal interpretació d'Al Pacino obliga l'espectador a compartir el seu calvari insomne.

Origen no haurà reeditat l'atreuiment de *Matrix*, en la qual apareix un llibre de Baudrillard com a advocació intel·lectual, amb la fugacitat suficient per no dissuadir els espectadors de la trilogia. També a la pel·lícula que comentam a cegues s'ha avançat la hipòtesi mercantilista que obre el pas a una seqüela, uns dels avantatges de l'enrevessat món oníric. A dos dies de l'estrena de la pel·lícula a Mallorca –centre de l'univers, com bé sabem els qui triam néixer-hi– m'adon que m'he passat més temps llegint sobre ella, i ara escrivint sobre ella, del que passaré al cinema veient-la. I aquesta distorsió es complirà encara que em deixi guiar pel consell de Richard Corliss, l'eminent crític de *Time* que en recomana un doble visionat, una reiteració que la meua musa Pauline Kael prohibia per immerescuda en qualsevol títol cinematogràfic. De moment, només m'he permès la repetició de rellegir algun dels intricats i sensats articles consagrats a la laberíntica producció.

No creguin que menysprei l'experiència plàstica de contemplar la ciutat de París plegar-se i desplegar-se davant els meus ulls. Encara que mai no he experimentat un somni tan grandiloqüent, expedesc amb gust la llicència onírica que atorga una major latitud a les experiències dels personatges de ficció quan dormen. Vaig al cinema

perquè mai no m'ocorrerà el que allà succeeix, excepte algunes experiències encarnades per Santiago Segura. A més, llegir-ho tot sobre *Origen* –mantenint la virginitat visual que pregonà el títol de la pel·lícula– m'evita la suggestió negativa que suscita en tot ésser humà sensible la presència en la pantalla de l'insuportable DiCaprio, l'home que deixa les *top models* a mitges.

L'impacte oníric d'*Origen* es dilueix perquè en tota pel·lícula actual que es preï, els vius –i és dir molt, atesa la flaqueza dels guions portats a la pantalla– parlen àmpliament amb els morts. Reminiscències de *Ghost*, que ha fet quasi tan de mal al cinema contemporani com Almodóvar. No obstant això, advertim aquí una estranya coincidència, perquè DiCaprio depar-teix abundantment amb la seva difunta esposa. No ens hem equivocat de pel·lícula, però es tracta òbviament de la mateixa tortura argumental

que fa insofrible *Shutter Island*, de Scorsese. I no acaben aquí les coincidències, fins al punt que una distància més gran entre les estrenes d'ambdues produccions obligaria a enarborar la paraula *plagi*, a pesar que ha perdut el seu sentit a l'era d'Internet. Per exemple, jo podria plagiar *Origen* sense haver-la vist.

Puc parlar de *Shutter Island* amb coneixement de causa, encara que sóc conscient que haver-la vist desmereix apreciablement el meu balanç sobre aquest exercici d'estil depauperat, Scorsese mirant-se el melic davant el mirall. Fa la impressió que el director s'ha muntat un embolic monumental del qual pretén que els espectadors s'alliberin. En canvi, *Origen* és una pel·lícula més neta, i sé de què parl. Quant al repartiment, s'enriqueix amb la meua deessa Marion Cotillard. Figura en el meu Olimp particular junt amb Emily Blunt, i junt amb Amy Adams, i junt amb Maggie

Gyllenhaal. I alguna més que no afegesc per no convertir aquest article en un nomenclàtor.

Ben mirat –encara que hem fet de tot excepte mirar-la–, *Origen* recompon un cèlebre relat d'Ismail Kadaré titulat *El palau dels somnis*. Els estranyarà saber que tampoc no l'he llegit, en aquest cas perquè sent una prevenció patològica cap a la literatura albanesa, abans per literària que per procedent de tan digne país. No obstant això, constitueix l'eix de la conclusió de l'últim llibre de Slavoj Žižek, *Living in the end times*, per la qual cosa també servirà per clausurar aquest article. En una imaginària Constantinoble, s'interpreten els somnis dels ciutadans per governar en conseqüència. D'aquesta manera, el poder coneix l'autèntic estat d'opinió de la població, i pot controlar les masses mitjançant l'aplicació estricta de la seva voluntat. Qualque cosa d'això té *Origen*, crec.

CASAL SOLLERIC

PLANTA NOBLE

FERRAN AGUILÓ. *Escultures 1986 – 2010*
Setembre – novembre

PLANTA ENTRESÒL

WALLY WOOD. *Woodwork*
Setembre – novembre

PLANTA BAIXA / ZONA ZERO

DANIEL PALACIOS. *OutComes*
Setembre – novembre

ESPAI QUATRE

DANIEL CANOGAR. *Scanner*
Setembre – novembre

SES VOLTES

PRAXIS'MMX

Setembre – octubre

PREMI CIUTAT DE PALMA "ANTONI GELABERT"
D'ARTS VISUALS 2010

18.000 €

Tel. 971 722 092 info@casalsollerich.cat

Més informació i inscripcions a

www.conversesformentor.com

Converses Literàries a Formentor 2010

**10, 11 i 12
de setembre**

Màscares del jo

Memòries, biografies,
autobiografies, diaris i blocs

Máscaras del yo

Memorias, biografías,
autobiografías, diarios y blogs

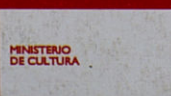
ORGANITZADORS

Barceló Formentor

Fundació **Santillana**

COL·LABORADORS

Fundació
Rotger
Villalonga